

**ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΙΑΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΕ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**

**ΜΠΕΛΙΒΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Α.Μ.: 6912**

ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ
ΧΑΤΖΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Πρόλογος

Οι ασταθείς οικονομικές συνθήκες, καθώς και οι ραγδαίες εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο αποτελεί γεγονός που προβληματίζει τις επιχειρήσεις. Η τουριστική βιομηχανία είναι, δίχως αμφιβολία, βασικός πυλώνας της εγχώριας οικονομίας, προσφέροντας απασχόληση σε εκατοντάδες χιλιάδες εργαζομένους, συνδράμοντας σημαντικά στη βελτίωση του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Το μέλλον της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος. Για να διατηρηθούν οι έντονοι ρυθμοί τουριστικής ανάπτυξης και να αυξηθούν τα έσοδα από την τουριστική δραστηριότητα στην Ελλάδα, είναι αναγκαία η περαιτέρω οργάνωση των ξενοδοχειακών μονάδων.

Από οικονομικής σκοπιάς, η Λογιστική οργάνωση πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να δίνει πληροφορίες σε κάθε στιγμή σχετικά με την περιουσιακή κατάσταση και την εξέλιξη των μεταβολών της, να παρακολουθεί κάθε σχέση με τους τρίτους, να ελέγχει και να προσδιορίζει τα αποτελέσματα από κάθε κλάδο, και γενικά να ανταποκρίνεται σε όλες τις πληροφοριακές και στατιστικές ανάγκες της διοίκησης.

Ο ρόλος της Ξενοδοχειακής Λογιστικής είναι σημαντικός για την ανάπτυξη των ξενοδοχείων. Εκτός από τις πληροφοριακές και στατιστικές αξίες που προσφέρει σχετικά με την κίνηση του ταμείου, των πελατών, των αναλώσιμων υλικών, δίνει και κάθε άλλη πληροφορία που είναι απαραίτητη στους υπεύθυνους για τη λήψη σοβαρών επεκτατικών και μελλοντικών αποφάσεων.

Γενικότερα, μπορεί να λεχθεί ότι, όλα τα παραπάνω γεγονότα που χαρακτηρίζουν το σύγχρονο επιχειρείν αυξάνουν τις προκλήσεις, με αποτέλεσμα η επιτυχία ή αποτυχία των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων να εξαρτάται απαιτούνται καινοτομίες και βελτιώσεις.

ΜΕΡΟΣ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

1.1 Εισαγωγή

Το αντικείμενο ασχολιών και η λειτουργική δομή κάθε οικονομικής μονάδας εξαρτώνται από τη μορφή του κλάδου στον οποίο ανήκει αυτή και συντελούν στο να αναδύονται πολλά ειδικότερα προβλήματα και ιδιομορφίες Λογιστικής φύσης, ώστε η αντιμετώπιση τους να απαιτεί ειδικότερη μεταχείριση από εκείνη της Γενικής Λογιστικής.

1.2 Η Έννοια της Λογιστικής & Ξενοδοχειακής Λογιστικής

Λογιστική είναι ο επιστημονικός κλάδος που ασχολείται με τις δραστηριότητες των οικονομικών μονάδων όπως τη συγκέντρωση, τον υπολογισμό, την καταχώρηση και τη μετάδοση οικονομικών πληροφοριών, οι οποίες πρόκειται να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους να πάρουν καλύτερες οικονομικές αποφάσεις. Ο αντικειμενικός σκοπός της Λογιστικής είναι να παρουσιάζει πληροφορίες που είναι χρήσιμες για την κατανόηση των δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας. Οι χρήστες των Λογιστικών πληροφοριών μπορεί να είναι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, διευθυντές, πελάτες, πιστωτές, οικονομικοί αναλυτές, εργατικές ενώσεις ή εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις. Οι χρήστες διακρίνονται συνήθως σε εσωτερικούς και εξωτερικούς ανάλογα με τη σχέση που έχουν με την επιχείρηση. Για να είναι σε θέση η Λογιστική να πληροφορήσει τους εσωτερικούς και τους εξωτερικούς χρήστες για τις δραστηριότητες της, απαιτούνται ορισμένα πρότυπα, τα οποία είναι γνωστά ως Λογιστικές αρχές. Η γνώση των βασικών Λογιστικών αρχών που χρησιμοποιούνται από λογιστές είναι πολύ χρήσιμη για τους λήπτες αποφάσεων.

Επιπλέον, Λογιστική καλείται η επιστημονική τεχνική ή η επιστήμη η οποία ασχολείται με την ανάλυση, μέτρηση και καταχώρηση των οικονομικών γεγονότων (που επηρεάζουν την κατάσταση των οικονομικών μονάδων) κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να προκύπτουν πληροφορίες χρήσιμες για την λήψη ορθών οικονομικών αποφάσεων από εκείνους που ενδιαφέρονται για τις οικονομικές μονάδες. Με πιο απλά λόγια Λογιστική είναι η επιστημονική τεχνική ή επιστήμη που αποσκοπεί στην

παροχή πληροφοριών χρήσιμων για την λήψη ορθών αποφάσεων. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι οι κυριότεροι κλάδοι της Λογιστικής είναι οι εξής:

Χρηματοοικονομική ή Γενική Λογιστική: Ο κλάδος αυτός ασχολείται με την παροχή πληροφοριών κυρίως προς τους εκτός της οικονομικής μονάδας ευρισκόμενους και ενδιαφερόμενους για την πορεία των εργασιών της.

Διοικητική Λογιστική: Σκοπός της είναι η παροχή πληροφοριών προς την διοίκηση της οικονομικής μονάδας προς λήψη ορθών επιχειρηματικών αποφάσεων.

Φορολογική ή Φοροτεχνική Λογιστική: Αυτή ασχολείται με θέματα φορολογικού περιεχομένου και με τις επιπτώσεις αυτών στην οικονομική μονάδα.

Ελεγκτική Λογιστική: Σκοπός της είναι ο έλεγχος της ορθότητας και πληρότητας των Λογιστικών βιβλίων και εκθέσεων, που γίνεται με βάση τόσο τις Λογιστικές αρχές και κανόνες όσο και την υπάρχουσα νομοθεσία, καθώς επίσης η ανάπτυξη των μεθόδων και τεχνικών εκείνων που καθιστούν τον έλεγχο αυτό συντομότερο και αποτελεσματικότερο.

Δημόσια ή Κυβερνητική Λογιστική: Ασχολείται με θέματα που αφορούν τον προϋπολογισμό και απολογισμό των εσόδων και εξόδων του κράτους, των δήμων και κοινοτήτων ως και των Ν.Π..

Επίσης, μια ακόμη έννοια της Λογιστικής μπορεί να ορισθεί ως ο κλάδος που ασχολείται με την αναγνώριση, μέτρηση, συστηματική καταχώρηση, συσχέτιση και παρουσίαση χρηματοοικονομικών κυρίως πληροφοριών που αφορούν οικονομικές μονάδες, με σκοπό την υποβοήθηση των ενδιαφερομένων για αυτές, στην κατεύθυνση λήψεως ορθών αποφάσεων. Λογιστική είναι η τεχνική της καταχωρήσεως, ταξινομήσεως, συνοπτικής παρουσιάσεως, κατά εύληπτο τρόπο και σε χρηματικές μονάδες, συναλλαγών και γεγονότων που είναι μεν μέρει τουλάχιστον χρηματοοικονομικού χαρακτήρα και της επεξηγήσεως των αποτελεσμάτων από αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

2.1 Η Έννοια της Ξενοδοχειακής Επιχείρησης

Η ξενοδοχειακή επιχείρηση είναι συγκρότημα εκμεταλλεύσεων που προσφέρει στέγη, τροφή, υπηρεσίες (κομμώσεις, συναλλαγές τραπεζών, ταχυδρομείων, ειδικές εξυπηρετήσεις, χώρους συγκέντρωσης, διασκεδάσεις, κ.λ.π.) με αντικειμενικό σκοπό το κέρδος, όπως άλλωστε και όλες οι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις διαφόρων κλάδων.

Είναι μια επιχείρηση που έχει αντικειμενικό σκοπό να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες έναντι πιο μεγάλης αμοιβής – αποδοτικότητας. Η αποδοτικότητα της εξαρτάται από τα διάφορα τμήματα λειτουργίας, από τη σύνθεση τους και από τον τρόπο λειτουργίας τους.

Τα ξενοδοχεία παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην τουριστική ανάπτυξη των χωρών και ιδιαιτέρως της Ελλάδας που είναι κατεξοχήν χώρα που στηρίζει την οικονομίας της στον τουρισμό. Μέχρις ενός βαθμού η σημασία τους είναι αυτονόητη, δεδομένου ότι αν δεν υπάρχουν ξενοδοχεία, τότε δεν είναι δυνατή η εμπορία της φιλοξενίας. Αν και η οικονομική αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από την τουριστική κίνηση, τα ξενοδοχεία δεν εξυπηρετούν μόνο τουρίστες. Εξυπηρετούν επαγγελματίες, φοιτητές, ταξιδεύοντες ασθενείς, στρατιώτες καθώς και ανθρώπους που χρησιμοποιούν το ξενοδοχείο σαν μόνιμη κατοικία τους.

Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις αποτελούν προϋπόθεση για την ύπαρξη τουρισμού και για τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν απ' αυτόν σε εθνικό επίπεδο. Τα ξενοδοχεία όμως συμβάλλουν σημαντικά και στην ανάπτυξη άλλων κλάδων της εθνικής οικονομίας. Είναι μεγάλοι πελάτες σε πολλές βιοτεχνικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, από τις οποίες προμηθεύονται έπιπλα, σκεύη, είδη μαγειρισμού, υλικά καθαρισμού, γραφικές ύλες, τρόφιμα, ποτά κ.λ.π. Με αυτόν τον τρόπο συμβάλλουν στη βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας. Επίσης μεγάλο μέρος της γεωργικής παραγωγής καταναλώνεται από ξενοδοχεία. Φρούτα, λαχανικά, κτηνοτροφικά και πτηνοτροφικά προϊόντα καταλήγουν σε ξενοδοχεία σε μεγάλες ποσότητες. Αποτέλεσμα είναι η αύξηση της γεωργικής παραγωγής και η αύξηση του αγροτικού εισοδήματος, επίσης σημαντικός κλάδος για την ελληνική οικονομία. Ο

κλάδος των μεταφορών ωφελείται σημαντικά από τη διακίνηση των τουριστών, από τη μόνιμη διαβίωση στην τουριστική εγκατάσταση, καθώς και από τις λοιπές ανάγκες μετακίνησης των τουριστών, όπως οι εκδρομές.

Μεγάλος αριθμός ατόμων απασχολείται σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Πάνω από 10.000 ξενοδοχεία στην Ελλάδα απασχολούν έναν τεράστιο αριθμό εργαζομένων προσφέροντας απασχόληση με ικανοποιητικές αποδοχές. Η εργασία που προσφέρουν τα ξενοδοχεία έχει το πλεονέκτημα της αποκέντρωσης, διότι τα ξενοδοχεία είναι διάσπαρτα σ' όλη την Ελλάδα και πολλά απ' αυτά βρίσκονται σε ακριτικές περιοχές. Πέρα από τη συμβολή τους στη μείωση της ανεργίας, παίζουν σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή ανάπτυξη της οικονομίας και στην αποφυγή της αστυφιλίας και της μετανάστευσης. Η εργασία στα ξενοδοχεία όμως έχει το μειονέκτημα της εποχικότητας, διότι τα περισσότερα ξενοδοχεία αναψυχής κλείνουν τους χειμερινούς μήνες. Βέβαια αυτό τείνει να περιοριστεί, αφού τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες από τη χώρα μας με τη βοήθεια επιδοτούμενων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για αύξηση της χειμερινής τουριστικής οικονομίας, τα οποία συνήθως αποκαλούνται «Αγροτουριστικά Προγράμματα».

Τα ξενοδοχεία πωλούν υπηρεσίες οι οποίες εξυπηρετούν το κοινωνικό σύνολο με διάφορους τρόπους. Διότι πέρα από τουρίστες εξυπηρετούν ανθρώπους οι οποίοι μετακινούνται για λόγους υγείας, για επαγγελματικούς λόγους, για αθλητικούς λόγους, κ.λ.π. Συχνά προσφέρουν τις αίθουσες τους για πολιτιστικούς σκοπούς, όπως εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής ή φωτογραφίας, συνέδρια, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, όπως χορευτικές βραδιές, και μ' αυτό τον τρόπο συμβάλλουν στην πολιτιστική κίνηση. Τα ξενοδοχεία αποτελούν κεντρικό άξονα του τουριστικού συστήματος και ο τουρισμός εκπολιτίζει τον άνθρωπο, ενώ ταυτόχρονα διευρύνει τους ορίζοντες του. Έτσι λοιπόν αποτελούν χώρους συνάντησης διάφορων λαών, ανταλλαγής απόψεων και ιδεών και παίζουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια πολιτιστική διεύρυνση. Επίσης παίζουν τεράστιο ρόλο στην εισαγωγή συναλλάγματος και στην αύξηση των πόρων της κατά περιοχή τοπικής αυτοδιοίκησης.

2.2 Διακρίσεις Ξενοδοχείων

Τα ξενοδοχεία με την ευρεία έννοια διακρίνονται ανάλογα με τις ανέσεις και την πολυτέλεια που προσφέρουν σε:

- Πέντε (5*),
- Τεσσάρων(4*),
- Τριών(3*),
- Δυο(2*) και
- Ενός(1*) αστερών

Και ανάλογα το είδος τους σε:

- Ξενοδοχεία
- Οικοτροφεία
- Ξενώνες
- Επιπλωμένα διαμερίσματα
- Επιπλωμένα δωμάτια
- Μοτέλ
- Πανδοχεία
- Κάμπινγκ
- Τουριστικά καταφύγια εντός παραδοσιακών οικισμών
- Κέντρα διακοπών και παραθερισμού αλλοδαπών

Στην Ελλάδα υπάρχουν 9.207 ξενοδοχειακές μονάδες¹, τα περισσότερα από αυτά είναι δυο, τριών και τεσσάρων αστερών και απασχολούν ένα σημαντικό αριθμό εργαζομένων:

Κατηγορία	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
5*	199	35.782	70.198
4*	1.048	94.737	181.476
3*	1.900	85.920	163.729
2*	4.403	121.589	228.404
1*	1.657	29.964	57.126
Σύνολο	9.207	367.992	700.933

¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, όπως αυτά εκδόθηκαν το 2008. Τα αντίστοιχα στοιχεία για το 2009 δεν έχουν ακόμα εκδοθεί.

2.3 Αναγκαιότητα Δημιουργίας Ξενοδοχειακής Λογιστικής

Αλματώδης είναι, τα τελευταία χρόνια, η ανάπτυξη της ξενοδοχειακής επιχείρησης και ξενοδοχειακής βιομηχανίας στη χώρα μας. Το τουριστικό ρεύμα από το εσωτερικό και το εξωτερικό συνεχώς αυξάνεται. Συγχρόνως δημιουργούνται πολλές μορφές ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, όπως ξενοδοχεία πολυτελείας με bungalows κοντά σε ακτές, ξενοδοχεία μικρότερα μέσα σε πόλεις, μοτέλ, κ.λ.π. Πολλά ξενοδοχεία προσφέρουν μόνο ύπνο. Αρκετά όμως, και ιδίως τα νεότερα, έχουν μια ιδιάζουσα οργάνωση και προσφέρουν στους πελάτες τους και άλλες εξυπηρετήσεις, όπως διάφορα είδη ψυχαγωγίας, αίθουσες χορού, μπόουλινγκ, τένις, φαγητό και άλλα.

Αυτό ασφαλώς επέβαλε την ανάγκη ύπαρξης ενός διαφορετικού κλάδου της εφαρμοσμένης λογιστικής, την ξενοδοχειακή λογιστική. Ο ρόλος της είναι σημαντικός για την ανάπτυξη των ξενοδοχείων. Εκτός από τις πληροφοριακές και στατιστικές αξίες που προσφέρει σχετικά με την κίνηση του ταμείου, των πελατών, των αναλώσιμων υλικών κ.λ.π., δίνει και κάθε άλλη πληροφορία που είναι απαραίτητη στους υπεύθυνους για τη λήψη σοβαρών επεκτατικών και μελλοντικών αποφάσεων.

Από άποψη οργάνωσης, συναντάμε την τεχνική και την οικονομική οργάνωση. Η τεχνική οργάνωση ασχολείται με τη βελτίωση των τρόπων εξυπηρέτησης του πελάτη, όπως είναι η καθαριότητα, η προθυμία του προσωπικού, το καλύτερο σέρβις, κ.ά.

Η οικονομική οργάνωση ασχολείται με τη στενή και αποτελεσματική παρακολούθηση των πραγματοποιούμενων εσόδων και εξόδων. Ο έλεγχος των υλικών που καταναλώνονται (τρόφιμα, ποτά, κ.λ.π.) μαζί με τα διάφορα στατιστικά στοιχεία που πρέπει να εξάγονται εβδομαδιαία ή μηνιαία βοηθούν στον καλύτερο προγραμματισμό και εναρμονισμό των εργασιών. Η οικονομική οργάνωση παρακολουθεί τον πελάτη από τη στιγμή που θα φτάσει (αφιχθεί) μέχρι τη στιγμή που θα αναχωρήσει από το ξενοδοχείο. Συντάσσει τα αποδεικτικά στοιχεία κάθε κατανάλωσης στο μπαρ, στο εστιατόριο, στο ζαχαροπλαστείο ή αλλού, τα οποία καταχωρούνται καθημερινά.

Όλα αυτά επιτυγχάνονται:

- Με την εφαρμογή του κατάλληλου λογιστικού συστήματος,

- Με την εκλογή κατάλληλων λογαριασμών με ειδική συνδεσμολογία,
- Με την πρόσληψη ικανού και ειδικευμένου προσωπικού,
- Με τη σωστή οργάνωση και κατεύθυνση από πλευράς διοίκησης,
- Με τον προγραμματισμό για την καλύτερη μελλοντική λειτουργία.

Τα ξενοδοχεία σήμερα, λόγω της μεγάλης κίνησης τους με τους τρίτους (πελάτες, προμηθευτές κ.λ.π.), των πολλών κλάδων εκμετάλλευσης, της μεγάλης εμπορευματικής κίνησης σε τρόφιμα, ποτά, εδέσματα, του μεγάλου συναγωνισμού, και των πολυσύνθετων σχέσεων και ενεργειών, δεν μπορούν να διοικούνται από στιγμιαίες διαισθήσεις, ασύνδετες αποφάσεις, πρόχειρες ενέργειες και απρογραμμάτιστα σχέδια. Χρειάζονται συστηματική λογιστική οργάνωση, οργανωμένο λογιστικό σχέδιο, άρτια εκλογή λογαριασμών και κατάλληλη σύνδεση λογαριασμών για να έχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για καλή διοίκηση και λήψη αποφάσεων.

Πρέπει η λογιστική οργάνωση να είναι τέτοια, ώστε να δίνει πληροφορίες σε κάθε στιγμή σχετικά με την περιουσιακή κατάσταση και την εξέλιξη των μεταβολών της, να παρακολουθεί κάθε σχέση με τους τρίτους, να ελέγχει και να προσδιορίζει τα αποτελέσματα από κάθε κλάδο, και γενικά να ανταποκρίνεται σε όλες τις πληροφοριακές και στατιστικές ανάγκες της διοίκησης.

Η τεράστια, λοιπόν, ανάπτυξη η οποία επιτελέστηκε στο διεθνή τουρισμό κατά τα τελευταία χρόνια, συντέλεσε στην παράλληλη ανάπτυξη και επέκταση του κλάδου των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων (δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων κ.λ.π). Παράλληλη, επίσης, υπήρξε και η εμφάνιση, καθημερινά, όλο και περισσότερων προβλημάτων λογιστικής φύσης, η αντιμετώπιση των οποίων είναι σήμερα επιτακτική. Γι αυτό και επιβάλλεται να εξεταστεί η ξενοδοχειακή λογιστική σαν ένας επί μέρους κλάδος της εφαρμοσμένης λογιστικής.

Η λογιστική οργάνωση μιας ξενοδοχειακής επιχείρησης πρέπει να αποβλέπει τόσο στην πληρότητα λειτουργίας του λογιστικού συστήματος, ώστε να μη διαφεύγει καμιά δόσοληψία των πελατών, όσο και στην απόλυτη ενημερότητα των καταχωρίσεων των λογαριασμών της.

Η όλη διάρθρωση του λογιστικού συστήματος πρέπει να μην περιορίζεται στην αποτύπωση των διάφορων συναλλαγών στους οικείους λογαριασμούς, αλλά να παρέχει την ευχέρεια εξαγωγής πληροφοριών τέτοιου είδους, ώστε να διαπιστώνεται η πορεία της γενικής εκμετάλλευσης, για να είναι σε θέση ο επιχειρηματίας να καθορίζει την ορθή κατεύθυνση.

Επίσης, η σύνθεση του λογιστικού σχεδίου πρέπει να μη δημιουργεί γενικούς λογαριασμούς σε τέτοια περιληπτική έκταση, ώστε να μην μπορεί να γίνει η επί μέρους ανάλυση των συναλλαγών μιας συγκεκριμένης κατηγορίας που περιλαμβάνεται στο γενικό λογαριασμό. Ούτε και να δημιουργούνται πολλοί γενικοί - πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί που να εμφανίζουν τόσο αναλυτικά τις συναλλαγές, ώστε να διασπάται η ικανότητα σύνθεσης των ομοειδών πράξεων.

Το ιδεώδες, βέβαια, είναι η δημιουργία ενιαίου συστήματος λογαριασμών με ειδικό λογιστικό σχέδιο, το οποίο θα προσαρμόζεται σε όλες τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις της χώρας, ανεξάρτητα από την έκταση της επιχείρησης, το είδος του ξενοδοχείου, τη δομή και την κατηγορία του, όπως έχει γίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπου η Ένωση Ξενοδόχων της Νέας Υόρκης κατάρτισε και εφάρμοσε το ενιαίο σύστημα λογιστικής για ξενοδοχεία από το 1927. Το σύστημα αυτό αποβλέπει στη δημιουργία ενιαίου απλού τύπου κατάταξης των λογαριασμών της ξενοδοχειακής επιχείρησης, κατά τρόπο που να καθιστά ευχερή τη σύγκριση και διεξαγωγή των αποτελεσμάτων της εκμετάλλευσης. Ο τύπος αυτός των λογαριασμών είναι καταρτισμένος κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται σε κάθε κατηγορία και σε κάθε μέγεθος ξενοδοχειακής επιχείρησης.

Αυτό το σύστημα μπορεί να εφαρμοστεί γιατί τα λογιστικά σχέδια τα οποία εφαρμόζονται στις ξένες χώρες έχουν καταρτιστεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να προσαρμόζονται εύκολα με όλες τις λογιστικές ανάγκες τόσο των μικρών και απλών ξενοδοχείων, όσο και των μεγάλων, πολυσύνθετων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

2.4 Αντικείμενο & Βασικές Αρχές Ξενοδοχειακής Λογιστικής

Αντικείμενο της ξενοδοχειακής λογιστικής είναι η χρονική εξιστόρηση των οικονομικών πράξεων και λογιστικών γεγονότων, δηλαδή η συγκέντρωση, η παρακολούθηση και η συσχέτιση στοιχείων κατά χρόνο.

Σκοπός της είναι ο προσδιορισμός της περιουσιακής συγκρότησης και διάρθρωσης του ξενοδοχείου σε κάθε στιγμή, η παρακολούθηση των περιουσιακών μεταβολών και η εξεύρεση των οικονομικών αποτελεσμάτων στο σύνολο και για κάθε κλάδο εκμετάλλευσης και δραστηριότητας χωριστά.

Για την ύπαρξη ξενοδοχειακής λογιστικής υπάρχουν κάποιες βασικές αρχές της λογιστικής που πρέπει να τηρηθούν και είναι οι εξής:

- 1. Η αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας της επιχείρησης:** Η αρχή αυτή υποθέτει ότι η επιχείρηση θα συνεχίσει τη δραστηριότητα της για αόριστο χρόνο, ότι θα μπορέσει να πραγματοποιήσει τα σχέδια της στο μέλλον, ότι δεν υπάρχει κίνδυνος ρευστοποίησης της περιουσίας της επιχείρησης και ότι το παρόν είναι συνδεδεμένο με το μέλλον.
- 2. Η χρηματική αρχή:** Η χρηματική αρχή σημαίνει ότι η λογιστική δέχεται το χρήμα σαν τη μονάδα μέτρησης και έκφρασης όλων των επιχειρηματικών συναλλαγών. Αποτελεί τον κοινό παρονομαστή ολόκληρης της λογιστικής διαδικασίας, την κατάλληλη βάση για τη λογιστική μέτρηση, ανάλυση και παράσταση των μεταβολών του κεφαλαίου σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη κ.λ.π.
- 3. Η αρχή της αυτοτέλειας της χρήσης:** Η αρχή αυτή υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να ανακατεύονται τα οικονομικά αποτελέσματα και οι περιουσιακές μεταβολές μεταξύ των χρήσεων. Δεν πρέπει ένα έξοδο ή έσοδο μιας χρήσης να πηγαίνει σε άλλη χρήση κ.λ.π.
- 4. Η αρχή της διαχειριστικής χρήσης:** Ως διαχειριστική χρήση ορίζεται το έτος, ειδικά όμως η πρώτη διαχειριστική χρήση μπορεί πολλές φορές να φτάσει τα δύο χρόνια.
- 5. Η αρχή της πραγματοποίησης των εσόδων και ο συσχετισμός τους με τα έξοδα:** Τα έσοδα και τα έξοδα που συσχετίζονται σε κάθε εκμετάλλευση θα πρέπει να είναι ομαλά, κανονικά, οργανικά και δεδουλευμένα.
- 6. Η αρχή της αντικειμενικότητας και το επαληθεύσιμο των λογιστικών καταχωρίσεων:** Με την αρχή αυτή η λογιστική και οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της (ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσης κ.λ.π.) θα πρέπει να στηρίζονται σε στοιχεία τα οποία μπορούν αντικειμενικά να καθοριστούν και μπορούν να επαληθευτούν σε οποιοδήποτε χρόνο.
- 7. Η αρχή του δικαιολογητικού:** Με την αρχή αυτή, ό,τι γράφεται στα λογιστικά βιβλία θα πρέπει να στηρίζεται πάνω σε ένα δικαιολογητικό.
- 8. Η αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων:** Η αρχή αυτή ορίζει ότι κατά την καταχώριση των λογιστικών γεγονότων και τη σύνταξη του ισολογισμού κ.λ.π., οι διάφορες μέθοδοι μέτρησης, καταχώρισης, απόσβεσης και άλλες θα πρέπει να ακολουθούνται μόνιμα και πάγια, και να μην αλλάζουν από τη μια χρήση στην άλλη.

9. Η αρχή της ανακοίνωσης

10. Η αρχή του ουσιώδους των λογιστικών γεγονότων

11. Η αρχή της συντηρητικότητας: Σύμφωνα μ' αυτή, όταν υπάρχουν πολλοί τρόποι ή μέθοδοι αντιμετώπισης ενός ζητήματος, όπως π.χ. αποτίμηση, απόσβεση, καθορισμός και διανομή αποτελεσμάτων, τότε η επιχείρηση θα εφαρμόσει αυτόν που τη συμφέρει και είναι ο καλύτερος γι' αυτήν (για παράδειγμα, όταν εφαρμόζει μεγάλο ποσοστό απόσβεσης, τα κέρδη της ελαττώνονται και ο φόρος είναι μικρότερος).

12. Η αρχή της δημοσίευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων: Χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι ο ισολογισμός, η κατάσταση διάθεσης και χρηματοδότησης κεφαλαίου, η κατάσταση μεταβολής κεφαλαίου και η ταμειακή κατάσταση εισροών – εκροών. Στη λογιστική της Ε.Ο.Κ., όλες αυτές οι καταστάσεις που δείχνουν την οικονομική πορεία της επιχείρησης πρέπει να δημοσιεύονται, για να μπορούν οι ξένοι προς την επιχείρηση, π.χ. οι δανειστές, οι επενδυτές, οι τράπεζες, οι ενδιαφερόμενοι για ειδικούς λόγους, να πληροφορούνται αυτά που θέλουν. Στην Ελλάδα, μόνο ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσης πρέπει να δημοσιεύονται.

2.5 Κλάδοι Εκμετάλλευσης

Μια ξενοδοχειακή επιχείρηση είναι δυνατόν να περιλαμβάνει μια ή και περισσότερες τεχνολογικές δραστηριότητες, οι οποίες διακρίνονται μεταξύ τους σε αυτοτελή τμήματα που αποσκοπούν στην αύξηση της συνολικής αποτελεσματικότητας της.

Με τον όρο «τεχνολογική δραστηριότητα» εννοείται η κατάλληλη οργάνωση (συνδυασμός) των μέσων δράσης για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου έργου, το οποίο, στην προκειμένη περίπτωση, είναι η παραγωγή ή η διάθεση αγαθού ή υπηρεσίας. Οι τεχνολογικές δραστηριότητες ονομάζονται και κλάδοι εκμετάλλευσης ή κέντρα παραγωγικής δραστηριότητας. Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων κλάδων εκμετάλλευσης σε μια επιχείρηση εξαρτάται, κυρίως, από το πλήθος και τη μορφή των προσφερόμενων απ' αυτήν αγαθών ή υπηρεσιών, με βάση την ανάγκη της όσο το δυνατόν καλύτερης εξυπηρέτησης της πελατείας της.

Οι κλάδοι εκμετάλλευσης διακρίνονται σε δυο κατηγορίες:

- Κύριοι, με τους οποίους επιδιώκεται επίτευξη υψηλού βαθμού ίδιας αποδοτικότητας και
- Βοηθητικοί, οι οποίοι συμβάλλουν στο έργο των κυρίων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι σ' ένα ξενοδοχείο που περιλαμβάνει το πλήθος των απαιτούμενων σήμερα εκμεταλλεύσεων, κύριοι κλάδοι είναι εκείνοι οι οποίοι πραγματοποιούν μέσα στο ξενοδοχείο τη μετατροπή των μέσων δράσης σε έτοιμα υλικά ή άυλα αγαθά (μαγειρείο, υπνοδωμάτια, κυλικείο), καθώς και εκείνοι οι οποίοι διαθέτουν τα αγαθά αυτά στους πελάτες (εστιατόριο, μπουφές, μπαρ, υποδοχή). Με τη δράση και των δύο αυτών επιδιώκεται η απόκτηση υψηλού ποσοστού ίδιου κέρδους, το οποίο και αποτελεί συγχρόνως τον αντικειμενικό σκοπό του ξενοδοχείου.

Βοηθητικοί κλάδοι είναι εκείνοι οι οποίοι, ενώ δεν επιδιώκουν ίδια κέρδη, συμβάλλουν, με τη λειτουργία τους, στην επιτυχία και την αύξηση των κερδών των κύριων κλάδων (τηλεφωνικό κέντρο, πλυντήριο, κ.λπ.).

Είναι δυνατόν, όμως, στο χώρο ενός ξενοδοχείου, και μάλιστα από τον ίδιο φορέα, να λειτουργούν κλάδοι των οποίων το αντικείμενο δράσης να είναι εντελώς ανεξάρτητο από εκείνο του ξενοδοχείου. Στην περίπτωση αυτή έχουμε τις καλούμενες δευτερεύουσες εκμεταλλεύσεις (κομμωτήριο, πρατήριο βενζίνης, ανθοπωλείο, γήπεδα τένις, γκολφ, πισίνες, πλαζ, κινηματοθέατρα, αίθουσες τυχερών παιχνιδιών, τουριστικών ειδών, κ.λπ.).

Πολλές φορές είναι δυνατόν οι δευτερεύουσες αυτές εκμεταλλεύσεις να αποτελέσουν κύριους κλάδους εκμετάλλευσης, κατά κανόνα όμως βρίσκονται σε χαμηλή οργανική σύνδεση με το ξενοδοχείο και τα αποτελέσματα μερικών απ' αυτούς είναι αρνητικά (ζημιές). Η διατήρηση των εκμεταλλεύσεων αυτών, έστω και με αρνητικό αποτέλεσμα, επιβάλλεται για χάρη της εύρυθμης λειτουργίας των άλλων κλάδων.

Στην πράξη, οι κυριότεροι κλάδοι εκμετάλλευσης στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις είναι οι παρακάτω:

1. Κύριοι κλάδοι εκμετάλλευσης

α. Υπνοδωμάτια: Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει τις υπηρεσίες του προσωπικού, εξειδικευμένες και μη, καθώς και τις υπηρεσίες των πάγιων στοιχείων, οι οποίες είναι απαραίτητες για την προετοιμασία των διανυκτερεύσεων. Οποσδήποτε στην προετοιμασία αυτή συμμετέχει και το φυσικό περιβάλλον (κατάλληλη θέση ξενοδοχείου, κλίμα κ.λπ.). Η ανάμειξη εξόδων λειτουργίας των χρησιμοποιούμενων μέσων μεταξύ του κλάδου αυτού και άλλων κλάδων (ανελκυστήρες προσωπικού, φαγητού, ιματισμού, πλυντήριο, κυλικείο (πρωινά), δημιουργεί πρόβλημα μερισμού δαπανών.

β. Εστιατόριο: Ο κλάδος αυτός περιλαμβάνει δύο διαχωρισμένες μεταξύ τους δραστηριότητες. Δηλαδή το μαγειρείο και το εστιατόριο (τραπεζαρία). Το μαγειρείο, με τη χρησιμοποίηση τεχνικών μέσων και ακατέργαστων υλικών (πρώτες ύλες), παρασκευάζει πλήθος φαγητών, ορεκτικών, σαλατών, κ.λ.π. και σε τέτοια ποικιλία, ώστε να ικανοποιούνται πλήρως οι επιθυμίες των πελατών. Το εστιατόριο, επίσης, έχει στη διάθεση του μεγάλο αριθμό σκευών, τα οποία χρησιμοποιεί προκειμένου η προσφορά των διάφορων φαγητών κ.λπ. να συντελείται με τρόπο άψογο και αρεστό στους πελάτες (σερβίτσια κ.λπ.).

γ. Εκμετάλλευση ποτών (κάβα): Στο τμήμα αυτό γίνεται αποθήκευση, συντήρηση και προετοιμασία για προσφορά στον πελάτη των κάθε είδους και ποιότητας ποτών. Η διάθεση των ποτών αυτών μέσω του εστιατορίου δημιουργεί λογιστικό πρόβλημα, λόγω ανάμειξης των εξόδων μεταξύ των δύο αυτών εκμεταλλεύσεων.

δ. Κυλικείο (μπουφές): Το κυλικείο ή αλλιώς μπουφές έχει σαν αντικείμενο την με ίδια μέσα (σκεύη, προσωπικό κ.λπ.) ετοιμασία όλων των ζεστών ροφημάτων που παραγγέλλουν οι πελάτες, καθώς και των προγευμάτων. Και στο τμήμα αυτό υφίσταται πρόβλημα μερισμού δαπανών λόγω ανάμειξης των υπηρεσιών του με τις υπηρεσίες του εστιατορίου, κυρίως στις μικρού μεγέθους ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

ε. Μπαρ: Αυτό είναι εγκαταστημένο σε ιδιαίτερο χώρο του ξενοδοχείου και διαθέτει ίδια μέσα (σκεύη, έπιπλα, κ.λπ.), έχει δε σαν αντικείμενο την επί τόπου πώληση οινοπνευματωδών ποτών. Το μπαρ είναι συνδεδεμένο με τους λοιπούς κλάδους και χρησιμοποιεί συχνά τις υπηρεσίες αυτών ή και αντίστροφα.

στ. Ζαχαροπλαστείο: Το τμήμα αυτό, καθώς και το μαγειρείο, ανήκει στην τεχνοπαραγωγική λειτουργία του ξενοδοχείου. Σ αυτό παρασκευάζονται γλυκίσματα, παγωτά, μπισκότα και βουτήματα για τον εφοδιασμό του εστιατορίου, του κυλικείου, του μπαρ ή τη διάθεση τους απευθείας στους πελάτες. Η ανάμειξη των υπηρεσιών του ζαχαροπλαστείου με το εστιατόριο προκαλεί λογιστικά προβλήματα μερισμού δαπανών.

2. Βοηθητικοί κλάδοι

Ενδεικτικά αναφέρονται μερικοί βοηθητικοί κλάδοι, οι οποίοι, κατά περίπτωση, μπορεί ν' αποτελέσουν και κύριους κλάδους, ανάλογα με το μέγεθος και τη θέση του ξενοδοχείου.

α. Πλυντήριο - σιδερωτήριο

β. Σταθμός αυτοκινήτων πελατών - συνεργείο επισκευών αυτοκινήτων

γ. Υπηρεσία επισκευών και συντήρησης κτιρίων

δ. Υπηρεσία μέσων μεταφοράς.

ΜΕΡΟΣ II

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο
ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

3.1 Πάγια

Μια ξενοδοχειακή μονάδα χρησιμοποιεί τα πάγια που έχει στην διάθεση της με σκοπό να επιτύχει τους στόχους της. Μια ξενοδοχειακή μονάδα αρκετές φορές αγοράζει αγαθά πάγιας χρήσης όπως μηχανήματα, έπιπλα, εργαλεία, είδη εξοπλισμού, σεντόνια, πιάτα διότι τα αγαθά πάγιας χρήσης που έχει στην κυριότητα της δεν αρκούν για να πραγματοποιήσει τους στόχους της. Επίσης τα αγαθά πάγιας χρήσης που έχει στην κυριότητα της δεν αποδίδουν σωστά ή χρειάζεται νεότερης τεχνολογίας και πιο ανταγωνιστικά. Ακόμη η ξενοδοχειακή μονάδα κάνει επενδύσεις σε αγαθά πάγιας χρήσης για να επεκτείνει τις εγκαταστάσεις της.

3.1.1 Διαδικασία Αγορών Αγαθών Πάγιας Χρήσης από Ξενοδοχεία

Η αγορά αγαθών πάγιας χρήσης σε μια ξενοδοχειακή μονάδα θα πρέπει να γίνεται, πάντοτε, από αρμόδιο πρόσωπο, στον κατάλληλο χρόνο και στις κατάλληλες ποσότητες. Στις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, όπου υπάρχουν πολλά τμήματα και κλάδοι εκμετάλλευσης, η διαδικασία που διενεργείται έχει συγκεκριμένα βήματα.

Μετά από έγγραφη αίτηση του προϊστάμενου του κλάδου εκμετάλλευσης, που ενδιαφέρονται για τη συγκεκριμένη αγορά προς τον αρμόδιο διευθυντή, ο οποίος, αφού την εγκρίνει, τη διαβιβάζει για εκτέλεση στην υπηρεσία αγορών. Στην αίτηση αυτή περιγράφονται με λεπτομέρεια το είδος και η ποσότητα των ζητούμενων αγαθών. Στις μικρές ξενοδοχειακές μονάδες, η διαδικασία είναι πιο απλή. Ο επιχειρηματίας αποφασίζει για τα πάγια αγαθά που πρέπει να αγοραστούν, σε ποιες ποσότητες και από ποιους προμηθευτές.

3.1.2 Λογιστικός Προσδιορισμός της Αγοράς Παγίων

Μια ξενοδοχειακή μονάδα μπορεί να αγοράσει πάγια αγαθά επί πιστώσει, μετρητοίς, με επιταγή, με γραμμάτιο.

- Όταν η επιχείρηση αγοράζει επί πιστώσει, ο λογιστικός προσδιορισμός της συναλλαγής έχει ως εξής: Χρέωση του λογαριασμού παγίου και χρέωση

του αντιστοίχου λογαριασμού Φ.Π.Α. Αγορών Παγίων σε πίστωση του λογαριασμού 50 «Προμηθευτές».

- Όταν η επιχείρηση αγοράζει με μετρητά τότε, η Λογιστική εγγραφή που γίνεται είναι η εξής: Χρέωση του λογαριασμού παγίου και χρέωση του αντίστοιχου λογαριασμού Φ.Π.Α. Αγορών Παγίων σε πίστωση του λογαριασμού 38 «Χρηματικά Διαθέσιμα».
- Όταν η επιχείρηση αγοράζει με επιταγή τότε ο Λογιστικός προσδιορισμός της συναλλαγής έχει ως εξής: Χρέωση του αντιστοίχου λογαριασμού παγίου και χρέωση του αντίστοιχου λογαριασμού Φ.Π.Α. Αγορών Παγίων σε πίστωση του λογαριασμού 53 «Πιστωτές Διάφοροι» και πιο συγκεκριμένα του δευτεροβάθμιου 53.90 «Επιταγές Πληρωτέες Μεταχρονολογημένες».
- Όταν η επιχείρηση αγοράζει με γραμμάτιο τότε η Λογιστική εγγραφή που γίνεται είναι η εξής: Χρέωση του λογαριασμού παγίου και χρέωση του αντίστοιχου λογαριασμού Φ.Π.Α. Αγορών Παγίων σε πίστωση του λογαριασμού 51 «Γραμμάτια Πληρωτέα».

3.2 Αποθέματα

Οι αγορές αποθεμάτων ανάλογα με τον προορισμό κατατάσσονται σε:

- Αγορές αγαθών που προορίζονται για μεταπώληση, όπως ποτά, αναψυκτικά.
- Αγορές αγαθών που προορίζονται για επεξεργασία, δηλαδή για παρασκευή φαγητών, πρωινών.
- Αγορές βοηθητικών υλικών και καυσίμων, όπως είδη καθαρισμού, φάρμακα, πετρέλαια.

3.2.1 Η Διαδικασία Αγορών στα Ξενοδοχεία

Η διαδικασία που ακολουθείται θα πρέπει να αποτελείται από συγκεκριμένα βήματα. Θα πρέπει να διενεργούνται στον κατάλληλο χρόνο, στις κατάλληλες ποσότητες και από τους κατάλληλους προμηθευτές. Η αγορά των αναλώσιμων υλικών από μέρος της ξενοδοχειακής επιχείρησης διενεργείται, πάντοτε, μετά από έγγραφη αίτηση του προϊσταμένου του κλάδου εκμετάλλευσης, που ενδιαφέρεται για

τη συγκεκριμένη αγορά προς τον αρμόδιο διευθυντή, ο οποίος, αφού την εγκρίνει, τη διαβιβάζει για εκτέλεση στην υπηρεσία αγορών. Στην αίτηση αυτή περιγράφονται με λεπτομέρεια το είδος και η ποσότητα των ζητούμενων υλικών αγαθών. Μετά την πραγματοποίηση της αγοράς από την αρμόδια υπηρεσία και τη σύνταξη του δελτίου παραλαβής από την υπηρεσία παραλαβής, τα υλικά αγαθά εισάγονται στις αποθήκες, πάντοτε με το δελτίο παραλαβής. Το πρωτότυπο του δελτίου αυτού μαζί με τα υπόλοιπα παραστατικά της αγοράς (αιτήσεις, τιμολόγια) αποστέλλονται στο λογιστήριο για την διεξαγωγή του έργου του. Παράλληλα, ο αρμόδιος αποθηκάριος (τροφίμων, ποτών) ενημερώνει τους αναλυτικούς λογαριασμούς των ειδών για τα οποία έγινε εισαγωγή, με βάση το αντίγραφο του δελτίου εισαγωγής, τηρώντας τους σε καρτέλες αποθήκης.

3.2.2 Λογιστικός Προσδιορισμός της Αγοράς Αποθεμάτων

Οι λογαριασμοί που λειτουργούν για τα αναλώσιμα υλικά είναι οργανωμένοι, με βάση το σχέδιο λογαριασμών, σε πρωτοβάθμιους, δευτεροβάθμιους, τριτοβάθμιους, ανάλογα με τις ανάγκες του ξενοδοχείου. Για κάθε κατηγορία αναλώσιμων, πρέπει να κινούνται οι λογαριασμοί: Αγορές ή Αγορές αναλώσιμων ή Αναλώσιμα υλικά, δηλαδή αντίστοιχος του Εμπορεύματα των εμπορικών επιχειρήσεων, Ειδικά έξοδα αγορών, Εκπτώσεις επί αγορών (όταν χορηγούνται στο ξενοδοχείο), Επιστροφές αγορών.

Ο λογαριασμός «Αγορές» χρεώνεται:

- Με την αξία των τιμολογίων αγοράς, στην οποία πολλές φορές περιλαμβάνονται και τα ειδικά έξοδα.
- Με τα ειδικά έξοδα των αγορών, στην περίπτωση κατά την οποία έγιναν αυτά και δεν συμπεριλήφθηκαν στο τιμολόγιο, και σε πίστωση του λογαριασμού «Ειδικά έξοδα αγορών», εφόσον και μόνο ο τελευταίος αυτός λογαριασμός χρεώθηκε σε προηγούμενη εγγραφή για τη συγκεκριμένη αγορά.

Ο λογαριασμός «Αγορές» Πιστώνεται:

- Με τις τυχόν επιστροφές αναλώσιμων που είχαν αγοραστεί προηγούμενα (συνήθως όταν θεωρούνται ακατάλληλα για χρήση) ή απευθείας, ή με την αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού «Επιστροφές Αγορών» που είχε πιστωθεί προηγούμενα.

- Με τις χορηγούμενες από τους προμηθευτές εκπτώσεις για λογαριασμό του ξενοδοχείου ή απευθείας, ή με την αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού «Εκπτώσεις επί αγορών», που είχε πιστωθεί προηγούμενα. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η έκπτωση θεωρείται αφαιρετικό στοιχείο ή κονδύλιο του κόστους των αγορών και όχι ως ανόργανο έσοδο της ξενοδοχειακής επιχείρησης.
- Με τις διαπιστώσεις τυχόν διαφορών μεταξύ τιμολογίου και των ποσοτήτων που παραλαμβάνονται από μέρους της υπηρεσίας παραλαβών. Η εγγραφή αυτή στηρίζεται στο πρακτικό που συντάσσει η εν λόγω υπηρεσία.
- Με το σχηματιζόμενο υπόλοιπο του, αυτού που αποτελεί το αρχικό κόστος αγορών, σε χρέωση του αντίστοιχου λογαριασμού «Αποθέματα».

3.3 Έσοδα

Έσοδο είναι η χρηματική έκφραση της αγοραστικής δυνάμεως που αποκτάται, άμεσα ή έμμεσα, από τη δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας και ειδικότερα από την πώληση ή εκμετάλλευση αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων. Στην έννοια του εσόδου περιλαμβάνονται και τυχόν επιχορηγήσεις και άλλα παρόμοιας φύσεως κονδύλια που καταβάλλονται στην οικονομική μονάδα για την υποβοήθηση επιτεύξεως των σκοπών της. Τα έσοδα ταξινομούνται σε διαφορετικές κατηγορίες:

Ανάλογα με την πηγή προέλευσης τους:

- Οργανικά: Είναι αυτά που πραγματοποιούνται με τη πώληση αναλώσιμων υλικών (π.χ. τροφίμων, ποτών) ή με την παροχή υπηρεσιών έσω των τμημάτων δραστηριότητας της, είτε τέλος με την ενοικίαση χώρων ιδιοκτησίας του ξενοδοχείου (βιτρίνες, καταστήματα). Με την έννοια οργανικά εννοούμε τα ομαλά και δεδουλευμένα έσοδα.
- Ανόργανα: Είναι αυτά που προέρχονται από διαφορετικές αιτίες (π.χ. παραχώρηση έναντι αμοιβής αίθουσας για χορούς σωματείων, σεμινάρια, διαλέξεις, εκθέσεις).

Ανάλογα με το περιεχόμενο τους:

- Ακαθάριστα ή μικτά. Είναι τα έσοδα με βάση τις εισπράξεις, χωρίς να αφαιρεθούν από αυτές τα έξοδα κάθε κλάδου του ξενοδοχείου,

- **Καθαρά:** Είναι αυτά που προκύπτουν από τη διαφορά μεταξύ εσόδων και δαπανών, δηλαδή η διαφορά αυτών που ας δίνουν το οικονομικό αποτέλεσμα.

Οπότε:

A) Θετικό οικονομικό αποτέλεσμα ή κέρδος, έχουμε όταν τα έσοδα είναι περισσότερα από τις δαπάνες.

B) Αρνητικό οικονομικό αποτέλεσμα ή ζημιά, έχουμε όταν έσοδα είναι λιγότερα από τις δαπάνες.

Ανάλογα με την πράξη τους:

- Διάθεση ετοιμασμένων (μεταποιημένων) υλικών αγαθών (φαγητών, γλυκισμάτων).
- Διάθεση υλικών αγαθών μεταπωλούμενων και όχι μεταποιημένων, δηλαδή στην κατάσταση που αγοράστηκαν, σε μικρότερες όμως ποσότητες και κατάλληλα προσφερόμενες (αναψυκτικά, μπίρες, ούισκι, κοκτέιλ, φρούτα).
- Διάθεση ετοιμασμένων σύνθετων υπηρεσιών, δηλαδή αλλιώς, προσφορά υπηρεσιών από τους ξενοδοχοϋπαλλήλους προς τους πελάτες (εξυπηρέτηση, σέρβις, καθαριότητα).

3.3.1 Παρακολούθηση των Ξενοδοχειακών Εσόδων

Ενώ μια οποιαδήποτε μορφή διάθεσης σε όλες τις άλλες επιχειρήσεις γίνεται τοις μετρητοίς, στα ξενοδοχεία έχει το χαρακτήρα πώλησης με προθεσμιακή εξόφληση, έστω κι αν η προθεσμία που δίνεται για την εξόφληση είναι μικρή. Αυτός ο τρόπος διάθεσης (ή πώλησης) δημιουργεί στο λογιστήριο πρόβλημα καθημερινής παρακολούθησης των αυξανόμενων μικρών απαιτήσεων του ξενοδοχείου απέναντι σε κάθε πελάτη του, όσο παραμένει σε αυτό. Πάντως, για την ορθή εύρεση των αποτελεσμάτων, από τα οργανικά έσοδα του ξενοδοχείου, τα οποία αποτελούν τον ακαθάριστο κύκλο εργασιών της επιχείρησης, πρέπει να αφαιρούνται οι τυχόν εκπτώσεις που χορηγούνται (ή παρέχονται) στους πελάτες. Ακόμη, πρέπει να συνυπολογίζονται (προσθέτονται) τα έσοδα που προέρχονται κύρια από την προσφορά αγαθών και εξυπηρετήσεων προς τους υπαλλήλους ξενοδοχείου (τροφή, στέγη) για να εξευρεθεί, έτσι, ο καθαρός κύκλος εργασιών. Από αυτόν, μετά την αφαίρεση κάθε είδους εξόδων και δαπανών, προσδιορίζονται τα αποτελέσματα. Τα

φιλοδωρήματα, τα οποία συγκεντρώνονται από το ξενοδοχείο και διανέμονται, στη συνέχεια, στους ξενοδοχοϋπαλλήλους δεν είναι έσοδα για την ξενοδοχειακή επιχείρηση, κι ούτε αποτελούν στοιχείο του κόστους για αυτή. Αυτά μετατρέπονται σε έσοδα μόνο στα αστικά ξενοδοχεία, τα οποία αμείβουν το προσωπικό τους με κανονικό μισθό σε τακτικά χρονικά διαστήματα, οπότε εισπράττουν τα φιλοδωρήματα για λογαριασμό τους, με την προϋπόθεση όμως ότι δεν έχουν απαίτηση για το θέμα αυτό οι ξενοδοχοϋπάλληλοι. Η διάθεση των αγαθών (αναλώσιμων υλικών, υπηρεσιών) πραγματοποιείται στα διάφορα τμήματα των επιμέρους εκμεταλλεύσεων του ξενοδοχείου, δηλαδή: υπνοδωμάτια, εστιατόριο, μπαρ, μπουφές, ζαχαροπλαστείο, πλυντήριο, με ειδικά για κάθε πώληση πόνους βάσει των οποίων ενημερώνεται το λογιστήριο. Τα ειδικά αυτά δελτία εκδίδονται σε κάθε περίπτωση πώλησης ή διάθεσης (με μετρητά ή με πίστωση) στους ένοικους (πελάτες) ή εξωτερικούς (περαστικούς) καταχωρίζονται σε καταστάσεις ημερήσιων πωλήσεων κατά τμήμα και κατηγορία, αντίγραφα των οποίων στέλνονται και στο τμήμα εσωτερικών ελέγχων για την αποτελεσματική άσκηση του έργου τους. Βασικό στην προκείμενη περίπτωση είναι το γεγονός ότι τα αντίγραφα των χρεωστικών δελτίων, υπογραμμένα από τους πελάτες, διαβιβάζονται στο κάθε τμήμα άμεσα ή κατά το συντομότερο δυνατό τρόπο με τη φροντίδα των τμηματαρχών, ενώ παράλληλα τηρούνται οι λογαριασμοί των πελατών για την ταχεία ενημέρωσή τους. Αυτό για να είναι σε θέση η επιχείρηση, σε περίπτωση εσπευσμένης αναχώρησής τους από το ξενοδοχείο, να εισπράξει μια επιπλέον ανάλωση αγαθών της τελευταίας στιγμής από τους πελάτες αυτούς.

3.3.2 Λογιστικός Χειρισμός των Εσόδων

Στα ξενοδοχεία που πραγματοποιούν έσοδα από διαφορετικά τμήματα εκμετάλλευσης χρειάζεται μεγάλη προσοχή για τη συσχέτιση και το διαχωρισμό των εσόδων κάθε εκμετάλλευσης, για να βρεθεί το αποτέλεσμα. Σε κάθε περίπτωση πραγματοποίησης εσόδου, ανάλογα με τον διακανονισμό που γίνεται μεταξύ επιχείρησης και πελάτη γίνονται οι εξής εγγραφές:

Α) Περίπτωση πραγματοποίησης εσόδου κατά την οποία παρέχεται υπηρεσία ή γίνεται πώληση υλικού αγαθού και ο πελάτης εξοφλεί την υποχρέωση του με μετρητά: Χρεώνεται ο λογαριασμός «Ταμείο» και πιστώνονται ο ανάλογος λογαριασμός της ομάδας 7 «Οργανικά έσοδα κατά είδος» (70 «Πωλήσεις

εμπορευμάτων» ή 73 «Πωλήσεις – Έσοδα από παροχή υπηρεσιών») και ο ανάλογος υπολογαριασμός του κύριου λογαριασμού 54 «Υποχρεώσεις από φόρους – τέλη».

Β) Περίπτωση πραγματοποίησης εσόδου κατά την οποία παρέχεται υπηρεσία ή γίνεται πώληση υλικού αγαθού και ο πελάτης εξοφλεί την υποχρέωση του με επιταγή: Χρεώνεται ο λογαριασμός 33.90 «Επιταγές εισπρακτέες μεταχρονολογημένες» και πιστώνονται ο ανάλογος λογαριασμός της ομάδας 7 «Οργανικά έσοδα κατά είδος» (70 «Πωλήσεις εμπορευμάτων» ή 73 «Πωλήσεις – Έσοδα από παροχή υπηρεσιών») και ο ανάλογος υπολογαριασμός του κύριου λογαριασμού 54 «Υποχρεώσεις από φόρους – τέλη».

Γ) Περίπτωση κατά την οποία η παροχή υπηρεσίας γίνεται επί πιστώσει. Η ειδική αυτή περίπτωση γίνεται μεταξύ της ξενοδοχειακής μονάδας και πρακτορείων, τα οποία προμηθεύουν με πελάτες τα ξενοδοχεία έναντι μιας προμήθειας, συνήθως προσυμφωνημένης. Τις περισσότερες φορές τα πρακτορεία πληρώνουν με αυτό τον τρόπο την υποχρέωση τους έναντι του ξενοδοχείου. Δηλαδή επί πιστώσει. Οι μεμονωμένοι πελάτες πληρώνουν πάντοτε με μετρητά, σπάνια με επιταγή και ποτέ επί πιστώσει την υποχρέωση τους έναντι του ξενοδοχείου. Χρεώνεται το πρακτορείο ως λογαριασμός πελάτη και πιστώνεται ο λογαριασμός 73 «Πωλήσεις – Έσοδα από παροχή υπηρεσιών» και ο λογαριασμός «Φ.Π.Α. Εκροών/Πωλήσεων Υπηρεσιών 19%».

Δ) Περίπτωση κατά την οποία τα πρακτορεία λαμβάνουν έκπτωση από το ξενοδοχείο έναντι της οφειλής τους σε αυτό. Στην περίπτωση αυτή το ξενοδοχείο εκδίδει πιστωτικό τιμολόγιο: Χρεώνεται ο λογαριασμός 73 «Πωλήσεις – Έσοδα από παροχή υπηρεσιών και ο λογαριασμός «Φ.Π.Α. Εκροών/Πωλήσεων Υπηρεσιών 19%» και πιστώνεται ο λογαριασμός του πρακτορείου 30.00.XX ή 30.01.XX που είχε σε προηγούμενη εγγραφή χρεωθεί, με το ποσό της έκπτωσης.

Ε) Περίπτωση κατά την οποία οι πελάτες προκαταβάλλουν ένα ποσό στο ξενοδοχείο για επιβεβαίωση της μελλοντικής διαμονής τους σε αυτό: Χρεώνεται το ταμείο και πιστώνεται ο λογαριασμός 73 «Πωλήσεις – Έσοδα από παροχή υπηρεσιών και ο λογαριασμός «Φ.Π.Α. Εκροών/Πωλήσεων Υπηρεσιών 19%».

3.4 Έξοδα

Έξοδο είναι κάθε ανάλωση αξιών μέσα στο πλαίσιο της οικονομικής μονάδας

ανεξάρτητα από το αν αυτή είναι θελημένα ή σκόπιμα παραγωγική. Δαπάνη είναι η αξία που καταναλώνεται κατά είδος με σκοπό την παραγωγή αγαθών. Τα έξοδα ταξινομούνται σε διαφορετικές κατηγορίες:

Ανάλογα με την επίδραση τους στο σχηματισμό του κόστους:

- Έξοδα χωρίς δαπάνες. Δεν αποτελούν στοιχεία του κόστους αλλά μεταφέρονται απευθείας στη χρέωση του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» (π.χ. ποινές, πρόστιμα, ζημιές από πυρκαγιές).
- Βασικές δαπάνες ή σκόπιμα έξοδα ταυτίζονται εννοιολογικά και αποτελούν το βασικό στοιχείο στη διαμόρφωση του κόστους (π.χ. αναλώσεις υλικών).
- Πρόσθετες δαπάνες ή δαπάνες χωρίς έξοδα. Αποτελούν στοιχεία του κόστους έστω και αν δεν υπήρξε πληρωμή εκροής χρήματος (π.χ. τόκοι ιδίου κεφαλαίου, τεκμαρτό ενοίκιο).

Ανάλογα με τον επιμερισμό στους φορείς κόστους σε:

- Ειδικές ή άμεσες δαπάνες είναι εκείνες οι οποίες πραγματοποιούνται χάρη συγκεκριμένου φορέα λειτουργίας, θέσης κόστους και όταν κοστολογούνται επιμερίζοντας απευθείας επί του φορέα της λειτουργίας ή της θέσης κόστους.
- Γενικές ή έμμεσες δαπάνες είναι εκείνες οι οποίες πραγματοποιούνται χάρη της γενικότερης παραγωγικής διαδικασίας της οικονομικής μονάδας και δεν αφορούν ένα συγκεκριμένο φορέα, λειτουργία ή θέση κόστους. Οι γενικές ή έμμεσες δαπάνες υπεισέρχονται στο κόστος των παραγόμενων αγαθών με τη μέθοδο του ποσοστιαίου επιμερισμού βάσει το φύλλο μερισμού.

Ανάλογα με τον αυξομειούμενο βαθμό απασχόλησης σε:

- Σταθερές δαπάνες καλούνται εκείνες οι οποίες παραμένουν αμετάβλητες μέχρι του σημείου της πλήρους απασχόλησης.
- Σχετικά σταθερές καλούνται εκείνες που μεταβάλλονται τότε μόνο όταν η οικονομική μονάδα έχει περάσει τον άριστο βαθμό απασχόλησης με την προσθήκη νέου κλιμακίου παραγωγής.
- Μεταβλητές δαπάνες καλούνται εκείνες οι οποίες μεταβάλλονται αφού μεταβληθεί ο βαθμός απασχόλησης.
- Αναλογικές είναι όταν αυξάνουν ή φθίνουν ανάλογα με κάθε αύξηση ή μείωση της παραγωγής.

- Αύξουσες είναι όταν αυξάνουν με ρυθμό ταχύτερο της αύξησης του βαθμού απασχόλησης.
- Φθίνουσες είναι όταν αυξάνουν με ρυθμό μικρότερο της αύξησης του βαθμού απασχόλησης.
- Παλινδρομικές είναι όταν εμφανίζεται άλλοτε αύξηση και άλλοτε μείωση αυτών. Η αυξομείωση αυτή οφείλεται στο γεγονός της αυξομείωσης του βαθμού απασχόλησης γύρω από το άριστο σημείο.

Ανάλογα με τη συμβουλή τους ή όχι στο κόστος σε:

A) Έξοδα κοστολογήσιμα: Η σύγχρονη επιστήμη θεωρεί σαν έξοδα κοστολογήσιμα μόνο τα κοινωνικά έξοδα:

- Αναλώσιμα Υλικά (τρόφιμα – ποτά).
- Κινητήρια δύναμη (ηλεκτρισμός, καύσιμα)
- Οι μισθοί.
- Οι αποσβέσεις.
- Τα γενικά έξοδα διοίκησης.
- Οι τόκοι πιστωτικών κεφαλαίων.
- Οι ομαλοί επιχειρηματικοί κίνδυνοι.
- Τα έξοδα πωλήσεων.
- Οι φόροι.

B) Έξοδα μη κοστολογημένα: Τα έξοδα αυτά, αν και στοιχεία κόστους δεν θεωρούνται σαν προσδιοριστικά κόστους και η ορθότερη Λογιστική μεταχείριση τους είναι η μεταφορά τους στα Αποτελέσματα Χρήσης.

- Ο τόκος υπερημεριών.
- Οι εξαιρετικές αποσβέσεις.
- Οι αποζημιώσεις.
- Οι έκτακτες συναλλαγματικές διαφορές.
- Οι καταστροφές πρώτων υλών (λόγω απεργιών).
- Οι χαμηλές αποδόσεις αναλώσιμων υλικών (τρόφιμα, ποτά) λόγω βλάβης του μηχανολογικού εξοπλισμού
- Οι όχι παραγωγικοί μισθοί (λόγω εξαιρετικών γεγονότων ή απεργιών κ.τ.λ.).
- Οι φθορές των στοιχείων (λόγω της αμέλειας των υπεύθυνων οργάνων ή εκτάκτων γεγονότων).
- Πρόσθετα τέλη ασφαλιστικών οργανισμών (λόγω καθυστέρησης

καταβολής των εισφορών.

- Προσαυξήσεις φόρων δημοσίου (λόγω εκπρόθεσμης δήλωσης ή απόδοσης).

Ακόμα μπορούμε να πούμε ότι όταν ένα έξοδο που πραγματοποιήθηκε δεν ενσωματωθεί στο κόστος τότε αναγκαστικά θα εμφανιστεί σαν αφαιρετικό ποσό των εσόδων ή του επιχειρηματικού επαγγέλματος. Ορισμένα έξοδα δεν χαρακτηρίζονται σαν συστατικά του κόστους λόγω της φύσης τους. Τέτοια έξοδα είναι:

A) Οι αποσβέσεις.

- εξόδων ίδρυσης.
- εξόδων αύξησης κεφαλαίου.
- εξόδων έκδοσης ομολογιών.

B) Οι υποτιμήσεις.

- επί οικοπέδων και διαφόρων πάγιων κεφαλαίων.
- επί χαρτοφυλακίου χρεογράφων, τίτλων συμμετοχής.
- επί επορευμάτων και προϊόντων.

Γ) Οι οικιοθελείς παροχές.

Οι λογαριασμοί των εξόδων επειδή μειώνουν την Καθαρή Περιουσία χρεώνονται με την πραγματοποίησή τους. Το υπόλοιπο τους στην διάρκεια της χρήσης είναι χρεωστικό (X.Y.) ενώ στο τέλος της χρήσης εξισώνονται αφού μεταφέρονται σε λογαριασμούς «Εκμετάλλευσης» ή στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσης» για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων από τις δραστηριότητες της επιχείρησης (οργανικού αποτελέσματος) ή συνολικού αποτελέσματος.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΞΟΔΟΥ

Ανοίγει με χρέωση με την πραγματοποίηση του εξόδου (άσχετα αν πληρώθηκε ή οφείλεται και με οποιαδήποτε αύξηση

Πιστώνεται
- από τη μεταφορά του σε άλλο λογαριασμό εξόδου ή μεταβατικό λογαριασμό
- από τη μεταφορά του σε άλλο λογαριασμό εκμετάλλευσης
- από τη μεταφορά του στο λογαριασμό Αποτελέσματα Χρήσης.

3.4.1 Μισθοδοσία Προσωπικού

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, το προσωπικό που παρέχει την εργασία του για τη σωστή λειτουργία του ξενοδοχείου, έναντι αμοιβής, διακρίνεται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- Σε διοικητικό προσωπικό (διευθυντής, προσωπάρχης).
- Σε υπαλληλικό προσωπικό (ξενοδοχοϋπάλληλοι) κατά ειδικότητες, όπως π.χ. υπάλληλος υποδοχής (ρεσεψιονίστ), νυχτοθυρωρός, μαιτρ, μπουφетζής, σερβιτόρος, μπάρμαν, τηλεφωνητής, καμαριέρα, λαντζέρης.
- Σε εργατικό προσωπικό (κηπουρός, ξυλουργός, συντηρητής, υδραυλικός κ.α.). Η αμοιβή τόσο του διοικητικού, όσο και του ξενοδοχοϋπαλληλικού προσωπικού καλείται μισθός και καταβάλλεται ανά δεκαπενθήμερο ή ανά μήνα (μηνιαίος μισθός), ενώ του εργατικού προσωπικού καλείται συνήθως ημερομίσθιο ή ωρομίσθιο και καταβάλλεται, ανάλογα, ανά εβδομάδα εργασίας.

Εκτός από το μισθό, το ημερομίσθιο ή το ωρομίσθιο, στο προσωπικό δίνεται και άλλη συμπληρωματική αμοιβή, η εργοδοτική εισφορά, η οποία μπορεί βέβαια, να μην υπολογίζεται ως ποσοστό επί του μισθού, είτε του ημερομίσθιου ή ωρομίσθιου, και ούτε να καταβάλλονται στον ίδιο τον εργαζόμενο, αλλά αποδίδεται σε τρίτους (I.K.A., ΤΑΞΥ κ.λ.π.) και για λογαριασμό του εργαζόμενου.

Η αμοιβή των ξενοδοχοϋπαλλήλων, λόγω της φύσης της εργασίας τους μια και αυτοί εργάζονται, συνήθως, εποχιακά (για επτά ή οκτώ μήνες το χρόνο), παρουσιάζει πολλές ιδιαιτερότητες, όπως κατηγορία ειδικότητας στην οποία εντάσσονται, βασικός μισθός κατά κατηγορία ειδικότητας, επιδόματα σχολής (τουριστικής εκπαίδευσης), εποχιακής απασχόλησης, στολής, τροφής, ύπνου, ανθυγιεινής εργασίας, φιλοδωρήματα, ρεπό. Εκτός από την παραπάνω αμοιβή που θεωρείται τακτική, στο προσωπικό καταβάλλονται και έκτακτες αμοιβές, όπως υπερωρίες, αργίες, δώρα (Χριστουγέννων και Πάσχα), άδειες, διάφορα επιδόματα.

Το ξενοδοχείο είναι επιχείρηση κατά το μεγαλύτερο μέρος της

δραστηριότητας της παροχής υπηρεσιών και κατά το ελάχιστο παραγωγής (προετοιμασίας) αγαθών και για το λόγο αυτό η επάνδρωση της με εξειδικευμένο προσωπικό είναι πρωταρχικής σημασίας για τον ιδιοκτήτη – ξενοδόχο, ο οποίος θα πρέπει να φροντίζει για αντικειμενική και προσεγμένη πρόσληψη του προσωπικού του.

3.5 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) & Λοιποί Φόροι – Τέλη

Ο Φ.Π.Α. είναι έμμεσος φόρος και δεν έχει σχέση με τη φορολογία εισοδήματος της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται ανεξάρτητα αν μια συναλλαγή είναι κερδοφόρα ή ζημιογόνος. Ο Φ.Π.Α. επιβάλλεται πάνω στα τιμολόγια και στα δελτία λιανικής πώλησης, και υπολογίζεται με βάση τη συνολική τιμή πώλησης του αγαθού ή της υπηρεσίας. Στα τιμολόγια ο φόρος αυτός γράφεται χωριστά, ενώ στα δελτία λιανικής πώλησης είναι ενσωματωμένος στην τιμή του αγαθού.

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις οι συνολικές τιμές πώλησης των αγαθών – υπηρεσιών είναι αυτές που αντιστοιχούν στα ποσά εσόδων που είναι καταχωρημένα σε κάθε στήλη της ημερήσιας κατάστασης κίνησης πελατών κατά κλάδο εκμετάλλευσης, είτε αυτά τα ποσά είναι τα συμφωνημένα με τα πρακτορεία ταξιδιών (τουρισμού) είτε είναι έκτακτα, μαζί με τον Φ.Π.Α.. Το ποσό φόρου (Φ.Π.Α.) που θα εισπράξει το ξενοδοχείο από τους πελάτες του δεν το αποδίδει ολόκληρο στο Δημόσιο Ταμείο. Θα αφαιρέσει πρώτα τον Φ.Π.Α. που πλήρωσε στους προμηθευτές του και είναι γραμμένος πάνω στα τιμολόγια εξόδων της ή ενσωματωμένος στα δελτία λιανικής, και στη συνέχεια θα αποδώσει στο Δημόσιο Ταμείο τη διαφορά. Όταν διενεργούνται εκπτώσεις, εκδίδεται πιστωτικό σημείωμα, είτε κατά τη στιγμή της έκδοσης του τιμολογίου είτε σε διάφορο χρόνο από αυτήν.

3.5.1 Ο Φ.Π.Α. και οι Συντελεστές του

Αγορές αγαθών και Υπηρεσιών με συντελεστή Φ.Π.Α. 6%

Α) Πάγια περιουσιακά στοιχεία σε μηχανήματα: Είδη μηχανημάτων πάγιας χρήσης και εξοπλισμός που δεν εντάσσονται στην κατηγορία των ειδών πολυτελούς κατασκευής και προέλευσης και που θεωρούνται αναγκαίας χρήσης.

Β) Πάγια περιουσιακά στοιχεία σε εξοπλισμό επίπλων – σκευών: Επίπλωση γραφείου.

Γ) Γενικά έξοδα: γραφική ύλη, διαφήμιση, αγγελίες, δημοσιεύσεις

Δ) Αναλώσιμα υλικά: τρόφιμα, ποτά και είδη καθαριότητας.

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών με συντελεστή Φ.Π.Α. 19%

Α) Πάγια περιουσιακά στοιχεία σε μηχανήματα: Είδη μηχανημάτων και εξοπλισμός που δεν εντάσσονται στα είδη πολυτελείας, όπως λέβητες κεντρικής θέρμανσης

Β) Πάγια περιουσιακά στοιχεία σε εξοπλισμό επίπλων – σκευών και ιματισμού: νεροχύτες μεταλλικοί, είδη κουζίνας (π.χ. κοινά μαχαιροπίρουνα), προϊόντα από πλαστική ύλη.

Γ) Αναλώσιμα υλικά: Είδη καθαρότητας, τρόφιμα, σαπούνια, αρωματικά είδη, ζαχαροπλαστικής, αρτοποιίας: μπισκότα, γλυκά ταψιού, παγωτά.

Αγορές αγαθών και υπηρεσιών με συντελεστή Φ.Π.Α. 36%

Α) Πάγια περιουσιακά στοιχεία σε μηχανήματα: εδώ ανήκει η κατηγορία μηχανημάτων και εξοπλισμού πολυτελών ειδών, όπως μηχανήματα για την υπαγόρευση και άλλες συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου ή της εικόνας, φωτογραφικές μηχανές, μικρόφωνα, μεγάφωνα. Επίσης, είδη κουζίνας όπως μαχαιροπίρουνα, κουτάλια, επάργυρα ή επίχρυσα, λαβές επίχρυσες ή επάργυρες, σπάτουλες σεβριρίσματος γλυκισμάτων κ.α.. Ακόμα μπορούμε να εντάξουμε σε αυτήν την κατηγορία πολύτιμα μέταλλα, κοσμήματα, αλαβάστρινα είδη.

Β) Αναλώσιμα υλικά: τρόφιμα, ποτά και είδη καθαριότητας: αστακοί, γαρίδες, στρείδια, μύδια, χυμοί ανανά, μπανάνας.

Διάθεση υπηρεσιών – αγαθών που υπάγονται στο Φ.Π.Α. με συντελεστή 6%

- Τα έσοδα εκμετάλλευσης από τον κλάδο υπνοδωματίων.
- Οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις πελατών (τηλεφωνικά έσοδα).
- Τα έσοδα από τους κλάδους εκμετάλλευσης μπουφέ, εστιατόριο, πλυντήριο.

3.5 2 Υποχρέωση Υποβολής Δήλωσης Φ.Π.Α.

Η επιχείρηση που υποχρεώνεται² να επιδώσει δήλωση Φ.Π.Α. οφείλει να υποβάλλει στο δημόσιο ταμείο:

² Δεν υποχρεούνται όλες οι επιχειρήσεις να υποβάλλουν δήλωση Φ.Π.Α..

- Προσωρινή Δήλωση: Η δήλωση περιλαμβάνει, χωριστά κατά συντελεστή, τα ποσά που έχουν υπαχθεί στο φόρο του προηγούμενου μήνα, την αξία των εξαγωγών και λοιπών απαλλασσόμενων πράξεων, το φόρο που αναλογεί στις προβλεπόμενες εκπτώσεις, καθώς και τη διαφορά φόρου που προκύπτει.

Για τους τηρούντες βιβλία Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. οφείλουν να καταθέσουν την προσωρινή δήλωση Φ.Π.Α. μέχρι την 20^η ημέρα του επόμενου μήνα ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. τους. Για όσους υπόχρεους επιθυμούν να καταθέσουν την προσωρινή δήλωση Φ.Π.Α. μέσω του www.taxisnet.gr μέχρι την 26^η ημέρα του επόμενου μήνα ανεξαρτήτου Α.Φ.Μ. για τις χρεωστικές, των οποίων η πληρωμή γίνεται με εντολή πληρωμής μέσω τραπέζης, και μέχρι την 30^η ή 31^η του επόμενου μήνα ανεξαρτήτου Α.Φ.Μ. για τις πιστωτικές και μηδενικές δηλώσεις Φ.Π.Α..

Όσοι δεν τηρούν βιβλία ή όσοι τηρούν βιβλία της Α΄ και Β΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. επιδίδουν την προσωρινή δήλωση κάθε τρεις (3) μήνες, και ισχύουν τα ίδια όπως και για τα βιβλία Γ΄ κατηγορίας.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης δήλωσης, υπολογίζεται από τον προϊστάμενο του τμήματος Φ.Π.Α. της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. προσαύξηση επί του χρεωστικού ποσού, 1,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης. Όταν η δήλωση είναι πιστωτική ή μηδενική το πρόστιμο που καταβάλλεται είναι εφάπαξ 120,00€ το οποίο μειώνεται στο 1/3, δηλαδή 40,00€.

- Εκκαθαριστική Δήλωση: Η δήλωση αυτή κατατίθεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου ανάλογα με το Α.Φ.Μ.. Σε περίπτωση που κατατεθεί ηλεκτρονικά μέσω της υπηρεσίας www.taxisnet.gr γίνεται ανεξαρτήτου Α.Φ.Μ..

Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει τα ποσά των προσωρινών δηλώσεων οι οποίες αφορούν τη διαχειριστική περίοδο που έληξε.

3.5.3 Προσδιορισμός του Φ.Π.Α. & των Τελών Παρεπιδημούντων

Διευκρινίζεται, με την ευκαιρία του προσδιορισμού των τελών παρεπιδημούντων, ότι τα ξενοδοχεία της ελληνικής επικράτειας, που ανεγέρθηκαν σε περιοχή που χαρακτηρίστηκε ξενοδοχειακή και λειτουργούν αυτά κάθε αυτά ως

ξενοδοχεία με έγκριση του Ε.Ο.Τ., υπάγονται στο ποσοστό 4,5%, ενώ τα ξενοδοχεία που λειτουργούν σε περιοχές που δεν χαρακτηρίστηκαν ως ξενοδοχειακές, καθώς και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια ύπνου στις κοινότητες, έστω και αν ανήκουν σε ξενοδοχειακή περιοχή, υπάγονται στο ποσοστό 5% των τελών παρεπιδημούντων. Τα ποσοστά υπολογίζονται ανάλογα και πρέπει να αποδίδονται από τις ξενοδοχειακές μονάδες στο δήμο ή στην κοινότητα της περιοχής τους, κάθε μήνα. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι τα τέλη αυτά βαρύνουν τον πελάτη (καταναλωτή).

Τα τέλη παρεπιδημούντων υπολογίζονται μόνο πάνω στα έσοδα των υπνοδωματίων. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να προβαίνουμε στην απενσωμάτωση των τελών από τα έσοδα, αρκεί, βέβαια, να γνωρίζουμε για τον εκάστοτε εξεταζόμενο Δήμο ή Κοινότητα το ποσοστό τους, 4,5% ή 5%, αντίστοιχα.

Όσο για τον Φ.Π.Α. είναι καθορισμένος, δηλαδή 6%, αφού ο κλάδος υπνοδωματίων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων υπάγεται στο χαμηλό συντελεστή Φ.Π.Α..

Η απενσωματώσή, τόσο του Φ.Π.Α. όσο και των τελών παρεπιδημούντων που εφαρμόζεται ταυτόχρονα, μπορεί να καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία (Ημερολόγιο), είτε με βάση την Ημερήσια κατάσταση κίνησης πελατών (M/C) καθημερινά, είτε με βάση τη Συγκεντρωτική Main – Courante³, κάθε τέλος του μήνα.

---

³ Βλ. σε επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

4.1 Γενικά

Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα παρακολούθησης της εσωτερικής διακίνησης των αναλώσιμων υλικών από την κεντρική αποθήκη τους στους κλάδους εκμετάλλευσης (τμήματα).

4.2 Ο Εφοδιασμός των Τμημάτων Εκμετάλλευσης

Τα διάφορα τμήματα της εκμετάλλευσης εφοδιάζονται από τις κεντρικές αποθήκες τα αναλώσιμα υλικά, μετά από αίτηση των προϊσταμένων τους προς τους αποθηκάρχους, υπογραμμένη και εγκεκριμένη από τη διεύθυνση. Ο αποθηκάρχιος εκτελεί την παραγγελία, σε κάθε περίπτωση εξαγωγής υλικών από την αποθήκη του, και εκδίδει δελτία εξαγωγής ανάλογα με τις ανάγκες της ξενοδοχειακής μονάδας.

Η εσωτερική διακίνηση των αποθεμάτων πρέπει να γίνεται με πολύ προσεγμένη και οργανωμένη διαδικασία, προκειμένου να αποφεύγονται τυχόν λάθη. Η σωστή διαδικασία περιγράφεται στην επόμενη παράγραφο.

4.3 Η Εσωτερική Διακίνηση των Αναλώσιμων Υλικών

Όπως προαναφέρθηκε, ο αποθηκάρχιος εκδίδει δελτία εξαγωγής εις διπλούν, τριπλούν κ.λ.π., ανάλογα με την τις εσωτερικές ανάγκες της ξενοδοχειακής μονάδας.

Το ένα αντίγραφο, υπογραμμένο από τον τμηματάρχη που παραλαμβάνει τα υλικά, μαζί με τη σχετική αίτηση, φυλάσσεται, ως δικαιολογητικό της εξαγωγής, στο αρχείο του υπεύθυνου να ενημερώσει τους αναλυτικούς λογαριασμούς των εξαγόμενων υλικών κατά ποσότητα.

Το άλλο αντίγραφο, που επέχει θέση απλού ζυγολογίου, παραδίνεται στον τμηματάρχη ο οποίος το παρέλαβε για την ενημέρωση του βιβλίου (ή των καρτελών, ανάλογα με τι επιλέγεται να τηρείται) της αποθήκης του τμήματός του.

Στη συνέχεια, ο αποθηκάρχιος αποστέλλει στο λογιστήριο τη «Συγκεντρωτική κατάσταση κατά τμήμα» στην οποία αναγράφονται όλα τα υλικά που έχουν βγει από

την αποθήκη κατά τη διάρκεια της ημέρας. Στην κατάσταση αυτή επισυνάπτονται τα αντίγραφα όλων των δελτίων εξαγωγής που έχουν εκδοθεί.

Με βάση τις παραπάνω καταστάσεις, καταχωρούνται στα βιβλία του λογιστηρίου οι σχετικές διακινήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ & Κ.Β.Σ.

5.1 Κατηγορίες Βιβλίων

Με βάση τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) οι επιτηδευματίες κατατάσσονται σε τρεις βασικές κατηγορίες. Στην πρώτη κατατάσσονται οι επιτηδευματίες που πραγματοποίησαν ετήσια ακαθάριστα έσοδα μέχρι 150.000,00€, στη δεύτερη κατηγορία όσοι πραγματοποίησαν ετήσια ακαθάριστα έσοδα από 150.000,00€ μέχρι 1.500.000,00€ και στην τρίτη κατηγορία όσοι πραγματοποίησαν ετήσια ακαθάριστα 1.500.000,00€ και άνω. Οι Α.Ε. και Ε.Π.Ε. εντάσσονται στην Γ' κατηγορία, ανεξάρτητα ποσού εσόδων.

Βιβλία Α' Κατηγορίας: Σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. ο επιτηδευματίας της Α' κατηγορίας υποχρεώνεται στην τήρηση Βιβλίου Αγορών στο οποίο θα καταχωρούνται οι κάθε μορφής αγορές (μετρητοίς και επί πίστωση), οι οποίες προέρχονται από την άσκηση του επαγγέλματός του.

Βιβλία Β' Κατηγορίας: Ο επιτηδευματίας της Β' κατηγορίας υποχρεώνεται να τηρεί Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων, στο οποίο καταχωρούνται χωριστά τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα, κατά την παραλαβή του παραστατικού ανεξάρτητα εάν έχει ολοκληρωθεί (εισπραχθεί ή πληρωθεί) η συναλλαγή.

Βιβλία Γ' Κατηγορίας: Οι επιτηδευματίες της κατηγορίας αυτής οφείλουν να ακολουθούν πλήρες λογιστικό σύστημα κατά τη διπλογραφική μέθοδο (χρέωση – πίστωση), που σημαίνει ότι υποχρεώνονται στην τήρηση λογιστικών βιβλίων κατά τη μέθοδο της διπλογραφίας, δηλαδή:

- Ημερολόγιο: για καταχώρηση των διαφόρων πράξεων
- Γενικό καθολικό: στο οποίο τηρούνται οι γενικοί λογαριασμοί
- Αναλυτικό καθολικό: για κάθε περιληπτικό λογαριασμό του Γενικού καθολικού
- Βιβλίο απογραφών και ισολογισμών
- Βιβλίο Main – Courante

Το βιβλίο Αποθήκης στις τουριστικές επιχειρήσεις διαμονής (ξενοδοχειακές ή ξενώνες) δεν είναι υποχρεωτικό. Είναι όμως υποχρεωτική η τήρηση Βιβλίου Συναλλαγματικών και Γραμματίων εισπρακτέων και πληρωτέων.

Επιπροσθέτως, με τα προαναφερθέντα βιβλία οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις οφείλουν να τηρούν και τα ακόλουθα βιβλία:

- Βιβλίο Ημερήσιας Κίνησης Πελατών ή Βιβλίο Πόρτας: το βιβλίο αυτό τηρείται για τους πελάτες που διανυκτερεύουν στο ξενοδοχείο. Στο βιβλίο αυτό καταχωρούνται: το ονοματεπώνυμο του πελάτη, η χρονολογία άφιξης και αναχώρησής του, καθώς και ο αριθμός δωματίου στο οποίο παρέμεινε. Το βιβλίο αυτό δεν τηρείται μόνο στην περίπτωση τήρησης της χειρόγραφης Main – courante, αλλά και χωρίς αυτήν και θεωρείται από την φορολογική αρχή.
- Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών: Στο βιβλίο αυτό αναγράφονται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, η ακριβής διεύθυνση του εκδότη επιχειρηματία, ο αύξων αριθμός έκδοσης του δελτίου, το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη, και τέλος το ποσό της αμοιβής και το ποσό των δαπανών οι οποίες πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό του.
- Δελτίο ή απόδειξη έκπτωσης: Αυτό εκδίδεται στην περίπτωση χορήγησης έκπτωσης, οπότε αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη.

5.2 Θεώρηση – Τόπος Τήρησης Βιβλίων & Στοιχείων

Ο επιτηδευματία ανεξαρτήτου κατηγορίας, υποχρεώνεται να προσκομίσει για θεώρηση στο τμήμα Κ.Β.Σ. της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., όλα τα βιβλία και στοιχεία που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο – εκτός των Αναλυτικών Καθολικών.

Τα βιβλία και τα στοιχεία τηρούνται συνήθως στην έδρα της ξενοδοχειακής επιχείρησης, εκτός εάν έχει γνωστοποιηθεί διαφορετικά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

6.1 Γενικά

Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, κάθε εταιρεία, οποιασδήποτε νομικής μορφής, πρέπει, σύμφωνα και με τις σχετικές διατάξεις, να προσδιορίσει το τελικό αποτέλεσμα της χρήσης και να συντάξει τον ισολογισμό τέλους χρήσης. Οι ανώνυμες εταιρείες διέπονται από τον Ν.2190/1920, ο οποίος υποδηλώνει μέσα σε άλλα και τη σχετική διαδικασία. Για να προσδιοριστεί το τελικό αποτέλεσμα της χρήσης και να συνταχθεί ο ισολογισμός τέλους χρήσης, ακολουθείται μια σειρά ενεργειών που συνιστούν την όλη λογιστική εργασία στο τέλος της χρήσης και που αναφέρονται στις γενικές αρχές της λογιστικής.

6.2 Απογραφή Τέλους Χρήσης

Σύμφωνα με το ΠΔ 356/86 κάθε επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας είναι υποχρεωμένος στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης να κάνει γενική απογραφή.

Η απογραφή, αυτή, καταχωρείται στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών, το οποίο όπως προαναφέραμε θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.. Η προθεσμία για τη σύνταξη της απογραφής στο τέλος της χρήσης είναι αρχικά δύο μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, μπορεί όμως να παραταθεί ύστερα από έγκριση και έκδοση σχετικής διάταξης από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, εφ' όσον βέβαια συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των ξενοδοχειακών Α.Ε. και γενικά για κάθε Α.Ε. γίνεται με βάση τις σχετικές διατάξεις του Ν.2190/1920, καθώς και με σχετικές διατάξεις ανάλογα με το αν συντρέχουν ειδικές ρυθμίσεις. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις διατάξεις:

- Τα χρεόγραφα και τα αναλώσιμα υλικά αποθήκης (ή εμπορεύματα), σύμφωνα, αποτιμούνται στη συνολικά χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας τιμής κατά την ημέρα που γίνεται η απογραφή.

Δηλαδή, λαμβάνεται για κάθε είδος χωριστά, η τιμή κτήσης και η τρέχουσα τιμή, και με βάση το μικρότερο άθροισμα θα γίνει η αποτίμηση.

- Τα πάγια στοιχεία αποτιμούνται στην τιμή που αποκτήθηκαν ή κατασκευάστηκαν, αυξημένη με τις δαπάνες βελτίωσης και μειωμένη με τις νόμιμες αποσβέσεις.
- Οι απαιτήσεις οι ανεπίδεκτες είσπραξης αποσβένονται εξολοκλήρου, ενώ οι επισφαλείς αναγράφονται κατά την πιθανή τους αξία. Για κάθε επισφαλή απαίτηση που δεν έχει ακόμη αποσβεστεί εξολοκλήρου, αναγράφεται στην απογραφή το αρχικό ποσό, το ποσό των αποσβέσεων και το υπόλοιπο αναπόσβεστο τμήμα της απαίτησης.
- Οι ομολογίες που έχει εκδώσει η εταιρεία αναγράφονται στο Παθητικό στην τιμή που είναι υποχρεωμένη η εταιρεία να τις εξοφλήσει.

6.3 Ισολογισμός Τέλους Χρήσης

Με τον ισολογισμό τέλους χρήσης προσδιορίζεται η οικονομική κατάσταση της εταιρείας στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης. Επίσης, ο ισολογισμός δίνει τα απαραίτητα οικονομικά και πληροφοριακά στοιχεία που με την ανάλυση και τη μελέτη τους, οι ενδιαφερόμενοι θα οδηγηθούν σε χρήσιμα και απαραίτητα συμπεράσματα για τη μέχρι τώρα πορεία των εργασιών της εταιρείας αλλά και για τη μελλοντική.

Ο ισολογισμός καταχωρείται και αυτός στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών, αμέσως μετά την καταχώρηση της απογραφής. Η κατάρτιση του ισολογισμού πρέπει να έχει τελειώσει μέσα σε δύο μήνες από τη μέρα που λήγει η διαχειριστική χρήση. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από την αρμόδια Εφορία, εφ' όσον υπάρχουν ειδικοί λόγοι.

Ο ισολογισμός πρέπει να εμφανίζει χωριστά στο Ενεργητικό:

- Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χωριστά για κάθε κατηγορία (π.χ. γήπεδα ή οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα και εγκαταστάσεις, κ.λ.π.)
- Τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία εξίσου χωριστά ανά κατηγορία (όπως 1. Αναλώσιμα υλικά αποθήκης (ή αποθήκη αναλώσιμων), δηλαδή τρόφιμα, ποτά, είδη καθαριότητας κ.λ.π. 2. Εισπρακτέες αξίες, απαιτήσεις

βραχυπρόθεσμες (μέχρι ενός χρόνου), μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού, έξοδα επόμενης χρήσης. Κ.λ.π.)

- Τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. τράπεζες: λογαριασμοί όψης και βραχυπρόθεσμοι λογαριασμοί, διαθέσιμο εξωτερικό συνάλλαγμα, ταμείο, τοκομερίδια, ληξιπρόθεσμα και κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο βέβαιης και άμεσης ρευστοποίησης).
- Το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού Αποτελέσματα χρήσης των περασμένων χρήσεων και της χρήσης που μόλις έκλεισε.

Και αντίστοιχα στο Παθητικό:

- Το μετοχικό κεφάλαιο (αναφέρεται και ο αριθμός των μετοχών και η ονομαστική αξία κάθε μετοχής)
- Οι προβλέψεις για υποτίμηση στοιχείων του ενεργητικού (εφ' όσον βέβαια, δεν εμφανίζουν αφαιρετικά από τα στοιχεία που ανήκουν)
- Οι υποχρεώσεις (ξένο κεφάλαιο). Δηλαδή, μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (πάνω από ένα έτος), βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (μέχρι ένα έτος), κ.λ.π..
- Το αδιάθετο υπόλοιπο των καθαρών κερδών.

Τέλος, οι λογαριασμοί τάξεως αναγράφονται στο τέλος του ισολογισμού με ξεχωριστά αθροίσματα.

6.4 Αποτελέσματα Χρήσης

Σύμφωνα με το Ν.2190/1920 και συγκεκριμένα το άρθρο 42β, καθορίζεται για κάθε Α.Ε. η διάρθρωση και γενικά η εμφάνιση του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης. Ο λογαριασμός αυτός πρέπει να είναι πλήρης και σαφής και να εμφανίζει τα πραγματικά κέρδη και τις ζημιές που πραγματοποίησε η εταιρεία, την εκάστοτε διαχειριστική χρήση. Το ίδιο άρθρο, επίσης, καθορίζει τα κονδύλια που πρέπει χωριστά να εμφανίζει ο λογαριασμός αυτός.

Συγκεκριμένα, το μεικτό κέρδος της επιχείρησης που προκύπτει ύστερα από την αφαίρεση του κόστους παραγωγής. Από το μεικτό κέρδος αφαιρούνται τα έξοδα διοίκησης, τα έξοδα χρηματοδότησης, τα έξοδα διάθεσης των προϊόντων ή των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών, ενώ προστίθενται τα έσοδα ή κέρδη από συμμετοχές της εταιρείας, τα έσοδα ή κέρδη από παρεπόμενες ασχολίες της εταιρείας,

οι πιστωτικοί τόκοι, οι έκτακτες ωφέλειες ή τα έκτακτα κέρδη. Στη συνέχεια από το παραπάνω αποτέλεσμα, αφαιρούνται οι έκτακτες επιβαρύνσεις, οι ζημιές ή οι προβλέψεις εφ' όσον δεν βαρύνουν το κόστος των πωλήσεων.

Τέλος από τα κέρδη που τελικά θα προκύψουν, αφαιρούνται οι φόροι.

6.5 Αποθεματικά Κεφάλαια

Τα αποθεματικά κεφάλαια αποτελούν μέρος της εταιρικής καθαρής περιουσίας, πολλές φορές μεγαλύτερης σημασίας και απ' αυτήν του μετοχικού κεφαλαίου της ξενοδοχειακής Α.Ε. Η τυπική διαφορά των αποθεματικών από το μετοχικό κεφάλαιο οφείλεται στο διαφορετικό τρόπο συγκρότησής τους σε νομικές, ιδιωτικοοικονομικές και φορολογικές απαιτήσεις.

Για το σχηματισμό των αποθεματικών κεφαλαίων η ξενοδοχειακή Α.Ε. μπορεί να αποβλέπει στον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιήσει αυτά ως εξής:

- Για αύξηση της οικονομικής δυναμικότητας και ανάπτυξης της επιχείρησης με την επέκταση, π.χ. των κτιριακών της εγκαταστάσεων. Τα συγκεκριμένα αποθεματικά εξακολουθούν να εμφανίζονται στον ισολογισμό και μετά τη χρησιμοποίησή τους, αφού μ' αυτήν επέρχεται μετατροπή ενός στοιχείου του ενεργητικού σε άλλο.
- Για απόσβεση μελλοντικών ζημιών. Με τη χρησιμοποίηση των αποθεματικών αυτών πετυχαίνεται η διαφύλαξη της ακεραιότητας του μετοχικού κεφαλαίου. Τα αποθεματικά αυτά παύουν να εμφανίζονται στον ισολογισμό μετά τη χρησιμοποίησή τους για το σκοπό που προορίστηκαν.
- Για αποθεματικά που προορίζονται για διανομή στους μετόχους. Με αυτά τα αποθεματικά ενισχύεται το μέρισμα κατά τις χρήσεις, κατά τις οποίες δεν προέκυψαν επαρκή κέρδη και γίνεται ομαλή, κατά το δυνατό, η εξυπηρέτηση του μετοχικού κεφαλαίου. Τα αποθεματικά αυτά παύουν να εμφανίζονται στον ισολογισμό μετά τη χρησιμοποίησή τους.

Ακόμη αποθεματικά σχηματίζονται και για ειδικούς σκοπούς, όπως για εξαγορά ιδρυτικών τίτλων που εκδόθηκαν, για απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου κ.λ.π.

6.5.1 Κατηγορίες Αποθεματικών

Τα αποθεματικά κεφάλαια, ανάλογα με το σκοπό σύστασής τους ή για να καλυφθούν με αυτά οι ανάγκες της εταιρείας, διαιρούνται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Τακτικό αποθεματικό: Η σύσταση του τακτικού αποθεματικού είναι υποχρεωτική όχι μόνο για τις ξενοδοχειακές Α.Ε., αλλά για όλες τις Α.Ε. που διέπονται από το Ν.2190/1920. Το ποσοστό κράτησης για τη δημιουργία του ανέρχεται στο 1/20 τουλάχιστον (μπορεί να ορίζεται ποσοστό μεγαλύτερο από αυτό από το καταστατικό) επί των ετήσιων καθαρών κερδών. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική στην περίπτωση που το τακτικό αποθεματικό φθάσει το 1/3 τουλάχιστον του μετοχικού κεφαλαίου.
- Έκτακτα αποθεματικά: Ο σχηματισμός των έκτακτων αποθεματικών μπορεί να γίνει είτε με ρητή διάταξη του καταστατικού είτε με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.
- Αφανή αποθεματικά: Σε αντίθεση με τα αποθεματικά που προαναφέρθηκαν – τακτικά, έκτακτα – τα οποία και ονομάζονται εμφανή ή φανερά και που απεικονίζονται λογιστικά, υπάρχει και μια άλλη κατηγορία αποθεματικών, εξίσου σπουδαία με τα εμφανή από άποψη οικονομικής σημασίας για τις εταιρείες. Όμως απεικονίζονται κατά τρόπο ελλιπή ή και καθόλου, γι' αυτό και ονομάζονται «αφανή αποθεματικά». Τα αποθεματικά αυτά σχηματίζονται όταν η καθαρή περιουσία της επιχείρησης εμφανίζεται, μέσω του ισολογισμού, μικρότερη από την πραγματική⁴.

6.6 Διάθεση Καθαρών Κερδών Χρήσης

Σύμφωνα με το Ν.2190/1920, ως καθαρά κέρδη της Α.Ε. νοούνται αυτά που μένουν μετά την αφαίρεση, από τα ακαθάριστα κέρδη, κάθε εξόδου, κάθε ζημίας, των νομίμων αποσβέσεων και κάθε άλλου εταιρικού βάρους, των φόρων αδιανέμητων κερδών χρήσης κ.λ.π. Τα καθαρά κέρδη της Α.Ε. διαθέτονται με την εξής σειρά:

---

⁴ Η καθαρή περιουσία της ξενοδοχειακής Α.Ε. και κάθε Α.Ε. εμφανίζεται μικρότερη από την πραγματική, όταν μέσω του ισολογισμού παρουσιάζεται, είτε η περιουσία της (το ενεργητικό της μικρότερο από το πραγματικό), είτε και το ενεργητικό της μικρότερο και το παθητικό της μεγαλύτερο.

- Αφαιρείται η κράτηση για το τακτικό αποθεματικό, το έκτακτο και τα λοιπά αποθεματικά, όπως ορίζει ο νόμος και το καταστατικό, ή λόγω ανάγκης για την κάλυψη ζημιών.
- Κρατείται το ποσό που απαιτείται για την καταβολή του πρώτου μερίσματος, που είναι ποσό ίσο τουλάχιστον προς το 6% του εταιρικού κεφαλαίου που έχει καταβληθεί. Μέρισμα είναι το εισόδημα που παίρνει κάθε μετοχή από τα καθαρά ετήσια κέρδη. Τα μερίσματα πληρωτέα διακρίνονται σε: α) πρώτο μέρισμα (6%) και β) δεύτερο μέρισμα, που είναι απεριόριστο.
- Η διάθεση του υπόλοιπου που μένει γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό. Σίγουρα όμως θα πρέπει να καλυφθούν οι Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου και προσωπικού για τις επιπλέον υπηρεσίες που προσφέρουν ως στελέχη: διευθυντές, προϊστάμενοι τμημάτων, λογιστηρίου, διαχείρισης κ.λ.π. της εταιρείας. Το ποσό ή ποσοστό των αμοιβών του Δ.Σ. αποφασίζεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή προβλέπεται από το καταστατικό.

Ως προς τις λογιστικές εγγραφές που αφορούν τη διάθεση των καθαρών κερδών χρήσης δεν παρουσιάζουν κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα. Πρέπει, όμως, προηγουμένως να συνταχθεί ένας πίνακας που να δείχνει τη διάθεση των κερδών. Στη συνέχεια, με βάση τα στοιχεία του πίνακα διάθεσης των κερδών της χρήσης, χρεώνεται ο λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης και πιστώνεται ο λογαριασμός Αποτελέσματα προς Διάθεση.

Ο λογαριασμός Αποτελέσματα προς Διάθεση προβλέπεται στο Ε.Γ.Λ.Σ., στην ομάδα 8 σαν πρωτοβάθμιος λογαριασμός με διάφορους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς. Ένας από τους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς αναφέρεται και ο λογαριασμός Κέρδη προς Διάθεση ή ο λογαριασμός Κέρδη Χρήσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΗΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

7.1 Γενικά

Η σημερινή πραγματικότητα μας αναγκάζει να χρησιμοποιούμε και στο ξενοδοχείο τους αριθμοδείκτες, κυρίως για τον έλεγχο της διαχείρισης και διοίκησης. Με τους αριθμοδείκτες ή δείκτες, προσπαθούμε να βρούμε, αριθμητικά, το σύνολο των σχέσεων μεταξύ στοιχείων ισολογισμού και του αναλυμένου λογαριασμού «Αποτελέσματα χρήσης» για πληροφοριακούς και στατιστικούς λόγους.

Δείκτες είναι σχέσεις ή λόγοι μεταξύ διάφορων ποσοτήτων ή οικονομικών μεγεθών της επιχείρησης και αποσκοπούν στο να προσδιορίσουν τη θέση της επιχείρησης ή των διάφορων τομέων και κλάδων αυτής και να παρουσιάσουν έτσι την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης. Οι δείκτες βασίζονται σε στοιχεία λογιστικά ή στατιστικά και αναφέρονται, επομένως, στο παρελθόν. Η ανάλυση της κατάστασης μιας επιχείρησης με τους δείκτες είναι ανάλυση του παρελθόντος.

Οι δείκτες, επομένως, αποτελούν χρήσιμο υπολογιστικό μέσο, που βοηθά στην ανάλυση και εκτίμηση των διάφορων προτάσεων και εναλλακτικών λύσεων και στη λήψη των ορθών επιχειρηματικών αποφάσεων.

Με τη χρήση των δεικτών μπορούμε να προσδιορίσουμε το βαθμό της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας των διάφορων τομέων και κλάδων διάφορων μέσων, πόρων και συντελεστών της παραγωγής της επιχείρησης.

Η σωστή, όμως, χρησιμοποίηση των συντελεστών της παραγωγής προϋποθέτει σωστή διοίκηση των επιχειρήσεων, χρησιμοποίηση μοντέρνων μεθόδων και τεχνικού εξοπλισμού στη διοίκηση, αρκετά μορφωμένο, εκπαιδευμένο και ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, και, προπαντός, ικανούς διευθυντές στην ξενοδοχειακή επιχείρηση.

Η χρησιμοποίηση των δεικτών θα δώσει τη δυνατότητα για την αξιοποίηση του κατάλληλου λογιστικού και στατιστικού υλικού των επιχειρήσεων, από ανθρώπους όχι μόνο μέσα στην επιχείρηση αλλά και από ανθρώπους έξω από την επιχείρηση, όπως από οικονομικούς αναλυτές, χρηματιστές, επενδυτές ή ακόμη και απλώς ερευνητές επιχειρηματικών προβλημάτων. Τα περισσότερα, όμως, στοιχεία για

την κατάρτιση των δεικτών προέρχονται από δημοσιευμένους ισολογισμούς των επιχειρήσεων και των λογαριασμών «Αποτελέσματα χρήσης».

7.2 Ανάλυση με τη Μέθοδο των Δεικτών (Ratios)

Η διεύθυνση και οι ιδιοκτήτες μιας επιχείρησης, καθώς και η εφορία, χρειάζονται πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία της επιχείρησης αυτής. Καθένας απ' αυτούς χρησιμοποιεί αυτές τις πληροφορίες για τους δικούς του σκοπούς και λόγους. Η διεύθυνση τα χρησιμοποιεί για ν' αξιολογήσει την περασμένη χρήση, να προσδιορίσει την τάση στις εργασίες της επιχείρησης και τελικά για να λάβει τις σωστές αποφάσεις για την επόμενη οικονομική περίοδο.

Οι ιδιοκτήτες χρησιμοποιούν αυτές τις πληροφορίες για να υπολογίσουν τα κέρδη τους και για ν' αποφασίσουν πώς θα επενδύσουν τα χρήματά τους στο μέλλον. Η εφορία, φυσικά, χρειάζεται τις πληροφορίες αυτές για να προσδιορίσει τους φόρους που θα πρέπει να πληρώσει η επιχείρηση στο κράτος. Τέλος, διάφοροι άλλοι χρειάζονται στοιχεία από τη λειτουργία της επιχείρησης, όπως οι πιστωτές, οι τράπεζες, οι προμηθευτές, εμπορικοί οργανισμοί κ.λ.π., για να γνωρίζουν πόσο εξασφαλισμένα είναι τα δάνεια τους στην επιχείρηση.

Οι περισσότερες από τις πληροφορίες αυτές δίνονται, κύρια, από τις οικονομικές εκθέσεις, όπως το λογαριασμό «Αποτελέσματα χρήσης» (Income & expense statement), τον Ισολογισμό (balance sheet) και μερικές άλλες λειτουργικές εκθέσεις.

Όλες αυτές οι εκθέσεις δεν ετοιμάζονται χωριστά, αλλά υπάρχει μια διαδικασία, βήμα με βήμα, για τη σύνταξη τους, που πραγματικά τα συνδέει όλα μεταξύ τους. Λόγω, λοιπόν, αυτής της εσωτερικής σχέσης μεταξύ των οικονομικών εκθέσεων, μπορούμε να υπολογίσουμε, να συγκρίνουμε και να αναλύσουμε τα ποσά τους.

Η σύγκριση αυτή γίνεται με βάση τις καθιερωμένες τρέχουσες τιμές σχέσης που επικρατούν στον ίδιο βιομηχανικό κλάδο. Μπορούν, όμως, ακόμη να παίρνονται σαν σταθερές τιμές σύγκρισης, οι τιμές προηγούμενων ετών της ίδιας επιχείρησης ή άλλων επιχειρήσεων.

7.3 Ταξινόμηση των Δεικτών & η Σημασία τους

Όπως προαναφέραμε, η ανάλυση με τους δείκτες χρησιμοποιείται από διαφορετικούς ανθρώπους, με διαφορετικά συμφέροντα στην επιχείρηση. Επομένως, ταξινομούμε τους δείκτες σε εννέα διαφορετικές ομάδες. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που κάθε μια προμηθεύει, αυτές είναι:

- Δείκτες ρευστότητας
- Δείκτες φερεγγυότητας και δανειοδοτικής ικανότητας
- Δείκτες δραστηριότητας και λειτουργικότητας
- Δείκτες κερδών και αποδοτικότητας
- Δείκτες κεφαλαιοποίησης
- Δείκτες ταχύτητας και διάρκειας περιστροφής κυκλοφορίας
- Δείκτης βαθμού αυτοχρηματοδότησης
- Δείκτης βαθμού δανειακής επιβάρυνσης
- Δείκτης βαθμού απασχόλησης.

Φυσικά, δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι κάθε ομάδα από τις παραπάνω εννέα απευθύνεται αποκλειστικά σε μια μόνο ομάδα ανθρώπων με συγκεκριμένα και ορισμένα ενδιαφέροντα στην επιχείρηση. Π.χ. ένας καλός διευθυντής θα πρέπει να αναλύει όλους τους δείκτες για να γνωρίζει την επιχείρηση του και ένας πιθανός πιστωτής θα πρέπει να ενδιαφέρεται για τους δείκτες δραστηριότητας και λειτουργικότητας, όσο και για τους δείκτες αποδοτικότητας. Αυτή η ταξινόμηση είναι απλώς μια τεχνική για μια γρήγορη ανάλυση των διάφορων λειτουργιών μιας επιχείρησης.

7.3.1 Δείκτες Ρευστότητας

Ρευστότητα είναι, γενικά, η ικανότητα οικονομικής μονάδας ν' ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της, τόσο χρονικά, όσο και ποσοτικά. Η ρευστότητα αποτελεί φαινόμενο το οποίο δημιουργείται στο πλαίσιο της σύγχρονης πιστωτικής οικονομίας. Η ρευστότητα συνιστά μια σχέση η οποία εκφράζεται μαθηματικά με τη μορφή κλάσματος που έχει αριθμητή «τα κατεχόμενα μέσα πληρωμής» σαν χρονοποσά και παρονομαστή «τα αναγκαία μέσα πληρωμής» και πάλι σαν χρονοποσά.

Σαν αναγκαίο χρονοποσά εννοείται το γινόμενο των επί μέρους υποχρεώσεων επί το χρόνο λήξης αυτών. Σαν κατεχόμενο θεωρείται το γινόμενο των επιμέρους ποσών του ενεργητικού επί τον χρόνο της πιθανολογούμενης ρευστοποίησης τους.

Οι δείκτες, ή ratios, ρευστότητας αναλύουν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, όπως και την ικανότητα της να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις της στους τρίτους πριν αυτές διαμαρτυρηθούν.

$$1. \text{ Βαθμός Κυκλοφοριακής Ρευστότητας} = \frac{\text{Κυκλοφορούντα} + \text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Αυτός ο δείκτης δείχνει σε γενικές γραμμές την ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της όταν αυτές λήγουν, συνήθως, σε λιγότερο από ένα χρόνο.

Ο δείκτης αυτός για τα ξενοδοχεία θα πρέπει να είναι λίγο μεγαλύτερος από 1 προς 1, ενώ στη βιομηχανία κατασκευών ο δείκτης αυτός είναι, συνήθως, 2 προς 1. Αυτό εξηγείται από το ότι δεν υπάρχουν μεγάλα αποθέματα στις αποθήκες των ξενοδοχείων, αφού αυτά πουλούν υπηρεσίες περισσότερο και όχι προϊόντα. Τα εστιατόρια, που πουλούν προϊόντα, παράγουν και πουλούν ημερήσια και δεν αποθηκεύουν προϊόντα για μελλοντικές καταναλώσεις.

$$2. \text{ Βαθμός Πραγματικής Ρευστότητας} = \frac{\text{Απαιτήσεις} + \text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Ο δείκτης αυτός δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της αμέσως. Γι' αυτό χρησιμοποιούμε μόνο τα στοιχεία τα οποία μπορούν να μετατραπούν σε χρήμα αμέσως, ενώ π.χ. τα αποθέματα τροφίμων δεν μπορούν να μετατραπούν σε χρήμα αμέσως, αλλά πρέπει να ακολουθήσουν τον κύκλο της παραγωγής, κατανάλωσης & είσπραξης.

Ο δείκτης αυτός είναι, συνήθως, 1 προς 1, όπως και ο βαθμός της κυκλοφοριακής ρευστότητας, και αυτό λόγω της έλλειψης μεγάλων αποθεμάτων στις αποθήκες των ξενοδοχείων.

$$3. \text{ Απαιτήσεις για Σύνολο Εισπράξεων} = \frac{\text{Μέση Αξία Απαιτήσεων}}{\text{Σύνολο Εισπράξεων}}$$

Για τον υπολογισμό αυτού του δείκτη χρησιμοποιούμε τη μέση τιμή των εισπραγμένων λογαριασμών αντί του ποσού που παρουσιάζει ο ισολογισμός, γιατί το ποσό αυτό μεταβάλλεται ανάλογα με την περίοδο των εργασιών. Συνεπώς, το ποσό του ισολογισμού μπορεί να είναι πολύ ψηλό ή πολύ χαμηλό, χωρίς να δείχνει την πραγματική ετήσια ή εποχιακή κατάσταση.

Αυτός ο δείκτης δείχνει τι ποσοστό από τις πωλήσεις δεν έχει εισπραχτεί και έτσι τα χρήματα αυτά δεν είναι διαθέσιμα για την εξόφληση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του ξενοδοχείου. Επίσης, ο δείκτης αυτός δείχνει τι ποσοστό από τις ετήσιες πωλήσεις γίνονται με πίστωση. Είναι καλό να μην υπερβαίνει το 5 με 6%.

$$4. \text{ Λογριασμοί Εισπρακτέοι "turnover"} = \frac{\text{Σύνολο Εισπρακτέων}}{\text{Μέση Αξία Απαιτήσεων}}$$

Αυτός ο δείκτης είναι το αντίστροφο του προηγούμενου και εκφράζει τον αριθμό των περιόδων που οι λογαριασμοί με πίστωση εξοφλούνται κατά τη διάρκεια ενός χρόνου. Ο δείκτης αυτός κατανοείται καλύτερα σε συνδυασμό με τον επόμενο.

$$5. \text{ Μέση Εξοφλητική Περίοδος} = \frac{\text{Ημέρες Λειτουργίας Ξενοδοχείου}}{\text{turnover}}$$

Ο δείκτης αυτός (σε συνδυασμό με τον προηγούμενο) δείχνει τον αριθμό των ημερών που περνούν για να εξοφληθεί ένας πιστωτικός λογαριασμός. Ο συνηθισμένος εξοφλητικός χρόνος θα πρέπει να είναι μικρότερος από 30 ημέρες και για τις πιστωτικές κάρτες μικρότερος από 7 ημέρες.

7.3.2 Δείκτες Φερεγγυότητας & Δανειοδοτικής Ικανότητας

Φερεγγυότητα είναι η ικανότητα μιας επιχείρησης να εξοφλεί τις υποχρεώσεις της όταν πρέπει, συμπεριλαμβανομένων των τόκων και των δόσεων των μακροχρόνιων δανείων. Υπάρχουν δύο βασικές πηγές χρημάτων για τη χρηματοδότηση μιας επιχείρησης. Οι ιδιοκτήτες μπορούν να συνεισφέρουν όλο το ποσό που απαιτείται για την ίδρυση της εταιρείας ή μπορεί να γίνει ένας συνδυασμός από ίδια κεφάλαια και δάνεια. Ο κίνδυνος να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση σαν μη φερέγγυα πηγάζει από τη δομή των κεφαλαίων στην εταιρεία, δηλαδή από τα ποσά που έχουν συνεισφέρει οι ιδιοκτήτες και οι δανειστές. Η δανειοδοτική ικανότητα αναφέρεται στα ποσά των μακροπρόθεσμων δανείων που έχουν χρησιμοποιηθεί για να χρηματοδοτήσουν τα πάγια στοιχεία της επιχείρησης, σε σύγκριση, όμως, με αυτά που έχουν χρηματοδοτηθεί από τους ιδιοκτήτες.

$$1. \text{ Βαθμός Φερεγγυότητας} = \frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}$$

Αυτός ο δείκτης δείχνει το ποσό που διαθέτει σε ενεργητικό η επιχείρηση για να καλύψει τις υποχρεώσεις της σε κάθε περίπτωση ανάγκης. Το παίρνουμε στην αρχή και στο τέλος του χρόνου για να βλέπουμε την εξέλιξη. Αυτός ο δείκτης θα πρέπει να έχει μια τιμή καλύτερη από 2 προς 1. Ο λόγος είναι ότι η λογιστική αξία

των στοιχείων του ενεργητικού δεν είναι ποτέ και η πραγματική τους αξία. Συνήθως, η πραγματική αξία τους σε περίπτωση διάλυσης της επιχείρησης είναι ίση με το 50% της λογιστικής. Γι' αυτό, λοιπόν, ένας δείκτης 2 προς 1 σημαίνει ότι σε περίπτωση διάλυσης της επιχείρησης, και αν ακόμη τα στοιχεία του ενεργητικού πωληθούν μισοτιμής, θα υπάρχουν κεφάλαια για την εξόφληση των χρεών. Επομένως, ένας δείκτης 2 προς 1 αποτελεί ασφάλεια για τους πιστωτές και δίνει την ικανότητα στους ιδιοκτήτες να διαπραγματευτούν νέες πιστώσεις και δάνεια.

$$2. \text{ Υποχρεώσεις προς Σύνολο Ενεργητικού} = \frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Αυτός ο δείκτης είναι αντίθετος από τον προηγούμενο και δείχνει το μέρος του ενεργητικού που έχει χρηματοδοτηθεί με δανειοδότηση. Στα ξενοδοχεία, ένας δείκτης 60 με 70% ή 2 προς 1 θεωρείται κανονικός, γιατί το ενεργητικό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων είναι περισσότερο πάγιο και, επομένως, χρειάζεται μεγάλα κεφάλαια για να δανειοδοτηθεί. Παρ' όλα αυτά, όμως, σε γρήγορα αναπτυσσόμενες περιοχές, όπου μια γρήγορη απόδοση στο κεφάλαιο που έχει επενδυθεί είναι εξασφαλισμένη, οι τράπεζες δεν διστάζουν να χρηματοδοτήσουν ξενοδοχεία μέχρι και 90%.

$$3. \text{ Υποχρεώσεις στο Ίδιο Κεφάλαιο} = \frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Αυτός ο δείκτης δείχνει σε ευρώ το ποσό που έχει δανειστεί η επιχείρηση για κάθε ευρώ που έχουν συνεισφέρει οι ιδιοκτήτες.

$$4. \text{ Κέρδη} = \frac{\text{Κέρδη πριν από τους Φόρους \& Τόκους}}{\text{Τόκοι}}$$

Ο δείκτης αυτός μετρά την κερδοσκοπική ικανότητα της επιχείρησης. Επειδή οι τόκοι είναι το τελευταίο έξοδο που αφαιρείται από το λογαριασμό εσόδων – εξόδων, και για το οποίο χρειάζεται διάθεση κεφαλαίων, η αναλογία του στα καθαρά κέρδη είναι μιας κάποιας σπουδαιότητας. Συνήθως, στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με δανειοδοτήσεις της τάξης των 60% επί του συνόλου του ενεργητικού και με επιτόκια γύρω στο 10%, ο δείκτης αυτός είναι 4 με 5 φορές. Αυτό σημαίνει ότι αφού πληρωθούν οι τόκοι υπάρχουν ακόμη αρκετά χρήματα για να δοθεί μέρος στους μετόχους.

7.3.3 Δείκτες Δραστηριότητας & Λειτουργικότητας

Αυτή η ομάδα των δεικτών μετρά την αποδοτικότητα της εταιρίας και το επίπεδο της παραγωγικής χρησιμοποίησης των πάγιων στοιχείων της για τη δημιουργία κέρδους.

$$1. \text{ Πάγιων Στοιχείων "turnover"} = \frac{\text{Σύνολο Εισπράξεων}}{\text{Μέση Αξία Πάγιων Στοιχείων}}$$

Αυτός ο δείκτης εκφράζει σε ευρώ το ποσό των εισπράξεων που αντιστοιχεί σε κάθε ευρώ που έχει επενδυθεί σε πάγια στοιχεία. Είναι μια τεχνική αξιολόγησης της ικανότητας της διεύθυνσης του ξενοδοχείου να χρησιμοποιεί αποδοτικά τα πάγια στοιχεία της επιχείρησης. Επιθυμία των επιχειρηματιών είναι ο δείκτης αυτός να είναι ανώτερος από 1 προς 1. Όταν είναι κατώτερος από 1 προς 1, δείχνει ότι δεν γίνεται καλή χρησιμοποίηση των πάγιων στοιχείων, σύμφωνα με την αποδοτικότητά τους, είτε ότι έχουν επενδυθεί υπέρογκα ποσά σε πάγια στοιχεία, χωρίς να υπάρχουν δυνατότητες πλήρους χρησιμοποίησής τους.

2.

$$\text{Αποθήκη Τροφίμων "turnover"} = \frac{\text{Συνολικό Κόστος Πωληθέντων Τροφίμων}}{\text{Μέση Αξία Αποθεμάτων Τροφίμων}}$$

$$3. \text{ Αντικατάσταση Αποθεμάτων Τροφίμων σε Μέρες} = \frac{365}{\text{turnover}}$$

Αυτοί οι δυο δείκτες (2 και 3) εκφράζουν ακριβώς το ίδιο πράγμα, δηλαδή το διάστημα που παρέρχεται πριν να πουληθούν τα αποθέματα της αποθήκης. Ο πρώτος

δείκτης εκφράζει τη συχνότητα των αντικαταστάσεων των τροφίμων στην αποθήκη μέσα σ' ένα χρόνο. Ο δεύτερος λέει ακριβώς το ίδιο πράγμα, αλλά σε μέρες. Τα αποθέματα των τροφίμων, επειδή αντιπροσωπεύουν αχρησιμοποίητα κεφάλαια, θα πρέπει να αλλάζουν συχνά για ν' αποφέρουν κέρδος μέσω των πωλήσεων και να μην παραμένουν στις αποθήκες για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Είναι καλό ο δείκτης Αντικατάστασης Αποθεμάτων τροφίμων να είναι μεγαλύτερος από 25 με 30 φορές το χρόνο, δηλαδή μικρότερο των 10 με 14 ημερών. Παρ' όλα αυτά, όμως, αυτό εξαρτάται από την τοποθεσία του ξενοδοχείου ή εστιατορίου και τη μορφή των εργασιών.

$$4. \text{Αποθήκη Ποτών "turnover"} = \frac{\text{Συνολικό Κόστος Πωληθέντων Ποτών}}{\text{Μέση Αξία Αποθεμάτων Ποτών}}$$

$$5. \text{Αντικατάσταση Αποθεμάτων Ποτών σε Μέρες} = \frac{365}{\text{turnover}}$$

Ό,τι αφορά τους δείκτες για τα τρόφιμα αφορά, και τους δείκτες για τα ποτά. Υπάρχει, παρόλα αυτά, η διαφορά ότι αγοράζουμε ποτά λιγότερο συχνά απ' ότι αγοράζουμε τρόφιμα και, όπως είναι φυσικό, έχουμε συνήθως μεγάλα αποθέματα. Αυτή η δέσμευση κεφαλαίων αντισταθμίζεται από τις εκπτώσεις που κάνουν οι έμποροι ποτών όταν πρόκειται για αγορές μεγάλων ποσών. Τελευταία, όμως, αυτό δεν αληθεύει και τόσο πολύ, γιατί ο πληθωρισμός έχει ωθήσει τις τιμές σε τέτοια επίπεδα που τα περιθώρια για μεγάλες εκπτώσεις έχουν περιοριστεί σημαντικά.

$$6. \text{Ποσοστό Κόστους Τροφίμων} = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων Τροφίμων}}{\text{Πωλήσεις Τροφίμων}}$$

Εκφράζει το καθαρό κόστος για κάθε ευρώ που εισπράττεται από πωλήσεις τροφίμων. Για να υπάρχει, ένα λογικό κέρδος σε μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον κλάδο των εστιατορίων, το κόστος τροφίμων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 40%.

$$7. \text{Ποσοστό Κόστους Ποτών} = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων Ποτών}}{\text{Πωλήσεις Ποτών}}$$

Εκφράζει το καθαρό κόστος για κάθε ευρώ που εισπράττεται από πωλήσεις ποτών. Σε μια μεγάλη επιχείρηση είναι καλό να βρίσκεται αυτό το ποσοστιαίο κόστος χωριστά για τις πωλήσεις φιαλών και για τις πωλήσεις μερίδων ποτών, γιατί οι φιάλες πωλούνται φτηνότερα απ' ότι οι μερίδες. Επίσης, ποτά που προσφέρονται σε μπανκέ θα πρέπει και πάλι να υπολογίζονται χωριστά, γιατί σε τέτοιες περιπτώσεις προσφέρονται δεύτερες φτηνότερες μάρκες ποτών και έτσι το κόστος των ποτών

μειώνεται αισθητά. Γενικά, το ποσοστιαίο κόστος των ποτών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 30% για κανένα λόγο.

$$8. \text{ Ποσοστό Πληρότητας} = \frac{\text{Σύνολο Πωληθέντων Δωματίων}}{\text{Σύνολο Διαθέσιμων Δωματίων}}$$

Αυτός ο δείκτης εκφράζει το επίπεδο χρήσης των δωματίων των πελατών στη διάρκεια ενός χρόνου. Δεν υπάρχει καμιά παραδεκτή μέση πληρότητα όσο μεγαλύτερη είναι τόσο το καλύτερο για το ξενοδοχείο. Δεν θα πρέπει, όμως, να φτάνει κάτω από το νεκρό σημείο.

$$9. \text{ Ποσοστό Διπλής Πληρότητας} = \frac{\text{Αριθμός Πελατών}}{\text{Αριθμός Πωληθέντων Δωματίων}}$$

Αυτός ο δείκτης εκφράζει τον αριθμό των δωματίων που ήταν κατειλημμένα από περισσότερα του ενός άτομα. Αυτός ο δείκτης διαφέρει πολύ μεταξύ διαφορετικών μορφών ξενοδοχείων. Π.χ. ένα resort ξενοδοχείο μπορεί να φθάσει 95% διπλή πληρότητα, ενώ ένα εμπορικό ξενοδοχείο πόλης μπορεί να μην υπερβεί το 15%. Αυτός ο δείκτης βοηθά πάρα πολύ στη σύνταξη των προϋπολογισμών και στον προκαθορισμό των τιμών.

10.

$$\text{Μέση Τιμή ανά Ενοικιαζόμενο Δωμάτιο} = \frac{\text{Πωλήσεις Δωματίων}}{\text{Αριθμός Πωληθέντων Δωματίων}}$$

Κάθε ξενοδοχείο έχει μια ποικιλία από διαφορετικά τιμολογημένα δωμάτια. Αυτός ο δείκτης μας λέει πόσο ακριβά πουλήθηκαν τα δωμάτια του ξενοδοχείου, κατά μέσο όρο, τη χρονιά που πέρασε, όπως επίσης και ποια τιμή φάνηκε ότι ήταν η πιο επιθυμητή στους πελάτες.

$$11. \text{ Μέση Τιμή ανά Πελάτη} = \frac{\text{Πωλήσεις Δωματίων}}{\text{Αριθμός Πελατών}}$$

Αυτός ο δείκτης χωρίς καμιά ιδιαίτερη σημασία βοηθά στον προγραμματισμό και στον προϋπολογισμό της επόμενης χρήσης. Χαρακτηριστικό είναι ότι όσο αυξάνεται η διπλή πληρότητα, τόσο ελαττώνεται η μέση τιμή κατά πελάτη.

$$12. \text{ Μέση Τιμή κατά Διαθέσιμο Δωμάτιο} = \frac{\text{Πωλήσεις Δωματίων}}{\text{Σύνολο Διαθέσιμων Δωματίων}}$$

Αυτός ο δείκτης αν συγκριθεί με το κόστος κατασκευής των δωματίων, προσφέρει μια εικόνα της απόδοσης της επένδυσης κατά δωμάτιο. Αν, π.χ., ο επιχειρηματίας μπορούσε να έχει χτίσει διαμερίσματα αντί ξενοδοχείου και έπαιρνε

το ίδιο κέρδος, τότε τα διαμερίσματα θα ήταν μια καλύτερη λύση, εφόσον σαν επιχείρηση περικλείουν λιγότερο κίνδυνο.

7.3.4 Δείκτες Κερδών & Αποδοτικότητας

Αυτή η ομάδα των δεικτών εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργήσει κέρδη μέσω των διαθέσιμων πόρων σ' αυτήν. Επίσης, συγκρίνει τα κέρδη που έχουν δημιουργηθεί σε σχέση με το σύνολο των εισπράξεων, με τα πάγια στοιχεία και με την επένδυση στην επιχείρηση.

1.

$$\text{Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Χρήσης πριν τους Τόκους \& Φόρους}}{\text{Μέση Αξία Ενεργητικού}}$$

Αυτός ο δείκτης εκφράζει τα ποσοστιαία κέρδη που τα επενδυμένα κεφάλαια αποφέρουν στην επιχείρηση. Ο υπολογισμός περικλείει τόκους και φόρους, γιατί αυτά τα δύο στοιχεία δεν ελέγχονται από τη διεύθυνση της επιχείρησης και δεν μπορούν να ελαττωθούν με μια καλύτερη χρησιμοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού.

Όταν έχουμε να συγκρίνουμε παρόμοιες επιχειρήσεις, αυτός ο δείκτης αξιολογεί το βαθμό χρησιμοποίησης των στοιχείων του ενεργητικού των επιχειρήσεων και δείχνει ποια απ' όλες χρησιμοποιεί τα στοιχεία του ενεργητικού της περισσότερο αποδοτικά. Μια αυξημένη επένδυση ή χαμηλές εισπράξεις μπορούν να είναι η αιτία για ένα μικρό δείκτη της «Αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων».

$$2. \text{Καθαρή Αποδοτικότητα Ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Χρήσης}}{\text{Μέση Αξία Ενεργητικού}}$$

Αυτός ο δείκτης που καλείται και δείκτης διοικητικής επίδοσης, εκφράζει σε ποσοστό τα κέρδη που κατάφερε να πραγματοποιήσει η διεύθυνση της επιχείρησης με τα διαθέσιμα σ' αυτήν στοιχεία του ενεργητικού. Συνήθως, περιστρέφεται γύρω στο 6%, αλλά στη δική μας περίπτωση είναι αρκετά χαμηλότερο, γιατί, όπως είπαμε και προηγούμενα, έχουμε αρκετά ψηλούς τόκους και άλλα έξοδα που δεν ελέγχονται.

$$3. \text{Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Χρήσης}}{\text{Μέση Αξία Ιδίων Κεφαλαίων}}$$

Όταν ένας επιχειρηματίας επενδύει χρήματα σε μια επιχείρηση, περιμένει να κερδίσει ένα X αριθμό χρημάτων το χρόνο. Συνήθως, οι επενδυτές ενδιαφέρονται για 12 με 17% απόδοση στα κεφάλαια τους, αλλά, φυσικά, αυτή η τιμή εξαρτάται και από το είδος της επιχείρησης. Αν είναι μια μακροχρόνια επιχείρηση, η τιμή αυτή

μπορεί να είναι μικρότερη από 15%, εάν είναι μια επιχείρηση μικρής διάρκειας, μπορεί να υπερβαίνει το 15% και αν τέλος, είναι μια προβληματική (επικίνδυνη) επιχείρηση, τότε μπορεί να φτάνει το 30 με 35%. Αυτό συμβαίνει γιατί ο οποιοσδήποτε αποφασίζει να επενδύσει χρήματα για να του αποφέρουν κέρδη, προγραμματίζει το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο επιθυμεί αυτά τα κέρδη να πραγματοποιηθούν. Τα ξενοδοχεία επιδιώκουν, συνήθως, μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

$$4. \text{ Λειτουργική Αποδοτικότητα} = \frac{\text{Μικτό Εισόδημα Ξενοδοχείου}}{\text{Σύνολο Είσπραξης χωρίς Ενοίκια}}$$

Αυτός ο δείκτης εκφράζει την ικανότητα της διεύθυνσης να λειτουργεί το ξενοδοχείο επικερδώς, δηλαδή να χρησιμοποιεί τα στοιχεία του ενεργητικού στη μεγαλύτερη τους απόδοση. Ο δείκτης αυτός δεν περιλαμβάνει πάγια έξοδα, αλλά μόνο λειτουργικά, γιατί η διεύθυνση τις περισσότερες φορές δεν μπορεί να μειώσει τα πάγια με καλύτερες διοικητικές τεχνικές. Συνήθως, αυτός ο δείκτης κυμαίνεται γύρω στα 25%.

$$5. \text{ Περιθώριο Κερδών} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Χρήσης}}{\text{Σύνολο Εισπράξεων}}$$

Αυτός ο δείκτης, σε σχέση με το δείκτη «Λειτουργικής αποδοτικότητας», εκφράζει την αποδοτικότητα της επιχείρησης και την οικονομική της αποτελεσματικότητα. Ένας καλός δείκτης λειτουργικής αποδοτικότητας και ένα άσχημο περιθώριο κερδών δικαιολογεί τη διεύθυνση για τα χαμηλά κέρδη και ειδοποιεί τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα το οποίο μάλλον αυτοί θα πρέπει να λύσουν. Τα προβλήματα αυτά μπορεί να είναι: ψηλές τιμές τοκοχρεολυσίων, ενοίκια, κατανάλωση ακριβής ενέργειας λόγω κατασκευαστικών λαθών κ.λπ.

7.3.5 Δείκτες Ταχύτητας Κυκλοφορίας

Η δυναμική μελέτη και διάρθρωση της περιουσίας αναφέρεται στην κυκλοφορία και τις μεταβολές της, και κυρίως στα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Η κυκλοφορία συνιστά το κύκλωμα εκροών – εισροών, το οποίο αναφέρεται τόσο στη συναλλακτική λειτουργία (αγορές – πωλήσεις, προσφορά υπηρεσιών) όσο και στην παραγωγική λειτουργία (εσωτερικές διακινήσεις). Στο κύκλωμα αυτό γίνεται συνεχής μετασχηματισμός των αγαθών και αδιάκοπη σχέση εσωτερικής και

εξωτερικής κίνησης τους. Έτσι, έχουμε τους μετασχηματισμούς: χρήμα – πράγμα – υπηρεσία – απαιτήσεις – χρήμα κ.λπ.

$$1. \text{ Συνολική ή Γενική Κυκλοφοριακή Ταχύτητα} = \frac{\text{Κύκλος Εργασιών}}{\text{Απασχολούμενα Περιουσιακά Στοιχεία}}$$

2. Μερική ή Κυκλοφοριακή ταχύτητα: Διακρίνεται σε

$$\alpha. \text{ Δείκτης Κυκλοφορίας Παγίων Στοιχείων} = \frac{\text{Κύκλος Εργασιών}}{\text{Αξία Παγίων Στοιχείων}}$$

$$\beta. \text{ Δείκτης Κυκλοφορίας Κυκλοφοριακών Στοιχείων} = \frac{\text{Κύκλος Εργασιών}}{\text{Αξία Κυκλοφοριακών Στοιχείων}}$$

Σύμφωνα με τα συγκεκριμένα περιουσιακά αγαθά μετρείται η ταχύτητα κυκλοφορίας για τα αποθέματα, τις απαιτήσεις και τα διαθέσιμα.

$$1. \text{ Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Αποθεμάτων} = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Μέσος Όρος Αποθεμάτων}}$$

$$2. \text{ Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Απαιτήσεων} = \frac{\text{Καθαρές Συναλλαγές από Απαιτήσεις}}{\text{Μέσος Όρος Απαιτήσεων}}$$

$$3. \text{ Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Διαθεσίμων} = \frac{\text{Σύνολο Πληρωμών}}{\text{Μέσος Όρος Διαθεσίμων}}$$

7.3.6 Διάρκεια Περιστροφής

Είναι ο χρόνος παραμονής του στοιχείου που εξετάζεται στην επιχείρηση. Υπολογίζεται, αν διαιρέσουμε το σύνολο των ημερών της περιόδου (π.χ. χρόνου) με τον αντίστοιχο δείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας. Επίσης βρίσκεται, αν αντιστρέψουμε τους όρους του αντίστοιχου δείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας και πολλαπλασιάσουμε επί το σύνολο των ημερών της περιόδου (π.χ. χρόνου).

7.3.7 Βαθμός Αυτοχρηματοδότησης

Τα αποθεματικά κεφάλαια, τα οποία σχηματίζονται από τα κέρδη, αποτελούν την αυτοχρηματοδότηση. Ο δε βαθμός αυτοχρηματοδότησης προκύπτει από τη σχέση των αποθεματικών προς το ονομαστικό κεφάλαιο (ιδρυτικό- μεταγενέστερο).

7.3.8 Βαθμός Δανειακής Επιβάρυνσης

Η δανειακή επιβάρυνση βασίζεται στη χρησιμοποίηση ξένου ή πιστωτικού κεφαλαίου από την επιχείρηση. Ο δε βαθμός δανειακής επιβάρυνσης προκύπτει από τη σχέση των ξένων κεφαλαίων με τα ίδια κεφάλαια.

7.3.9 Βαθμός Απασχόλησης

Βαθμός απασχόλησης είναι η κάθε δραστηριότητα που πραγματοποιείται, δυναμικότητα, ικανότητα, είτε στην παραγωγική είτε στη συναλλακτική σφαίρα.

Ο βαθμός απασχόλησης διακρίνεται σε ανώτατος ή θεωρητικός, κανονικός και άριστος.

Ανώτατος ή θεωρητικός βαθμός, όταν η επιχείρηση εξαντλεί ολόκληρη την παραγωγική ή συναλλακτική της ικανότητα, δηλαδή επιτυγχάνει συντελεστή 100%.

Κανονικός, όταν αποτελεί ποσοστό μεγαλύτερης απασχόλησης. Είναι δε ο πιο συνηθισμένος στην επιχείρηση, δηλαδή ο μέσος όρος του βαθμού απασχόλησης των τελευταίων χρόνων.

Άριστος, όταν η επιχείρηση πραγματοποιείτο ευνοϊκότερο κόστος της.

7.4 Συμπεράσματα – Σχόλια

Η ανάλυση με δείκτες πρέπει να αναγνωρίζεται σαν ένα αποδοτικό εργαλείο για την αξιολόγηση της οικονομικής σταθερότητας, των λειτουργικών αποτελεσμάτων, της διοικητικής αποδοτικότητας και σαν ένα διοικητικό βοήθημα για τη λήψη αποφάσεων. Όμως, αυτοί που χρησιμοποιούν αυτό το είδος της ανάλυσης πρέπει να γνωρίζουν τα όρια και τις παγίδες αυτής της ανάλυσης.

Οι δείκτες θα πρέπει να αναγνωρίζονται για ότι είναι, δηλαδή μια μαθηματική σύγκριση δύο αριθμών που εκφράζει τη σχέση μεταξύ τους. Για παράδειγμα, ο δείκτης του κόστους τροφίμων προς τα οικόπεδα δεν έχει καμιά σημασία, γιατί δεν υπάρχει ουσιαστική σχέση μεταξύ τους. Έτσι, αν οι δείκτες πρόκειται να έχουν κάποια αξία, πρέπει να εκφράζουν ουσιαστικές σχέσεις. Επίσης, η σχέση πρέπει να γίνεται αντιληπτή από αυτόν που τους χρησιμοποιεί και τα αποτελέσματα των δεικτών πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά, σύμφωνα με τα γνωστά στοιχεία. Ακόμη και όταν κάποιος είναι πολύ προσεκτικός στην εφαρμογή των δεικτών, οι πληροφορίες που απορρέουν δεν μπορεί να είναι οριστικές. Εφόσον οι δείκτες είναι μαθηματικές συγκρίσεις μεταξύ δύο αριθμών, το αποτέλεσμα του δείκτη μπορεί να παραποιηθεί και έτσι κάθε ανωμαλία ή λάθος στην αξία του ενός ή και των δύο αριθμών, οδηγεί σ' ένα λανθασμένο δείκτη.

Οι δείκτες είναι ένα μέσο για τη σύγκριση δύο αριθμών στην προσπάθεια να αποκτηθούν μερικές πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της επιχείρησης. Δεν

μπορούν να πουν πολλά λόγια για τη σπουδαιότητα ενός δείκτη, εκτός μόνο αν γίνουν λίγες ακόμη συγκρίσεις.

Τα αποτελέσματα των δεικτών πρέπει να συγκρίνονται με προηγούμενες χρήσεις της ίδιας επιχείρησης, με τους αντικειμενικούς στόχους που έχουν προδιαγραφεί και με τα' αποτελέσματα άλλων επιχειρήσεων μέσα στον ίδιο βιομηχανικό κλάδο.

Η ανάγκη σύγκρισης μερικές φορές εμποδίζεται από την αδύνατη σύγκριση των οικονομικών πληροφοριών, λόγω της διαφορετικής τους έκφρασης από χρόνο σε χρόνο.

Η συνέπεια στις λογιστικές διαδικασίες είναι απαραίτητη προϋπόθεση για καλές συγκρίσεις και μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ διαφορετικών λογισμικών περιόδων.

Φυσικά, ένα ενιαίο λογιστικό και πληροφοριακό σύστημα λείπει σήμερα από την Ελλάδα και όχι μόνο στον ξενοδοχειακό κλάδο, αλλά και σε όλους τους άλλους κλάδους της οικονομίας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ι – ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

8.1 Εισαγωγικά

Για την παρουσίαση των εγγραφών τέλους χρήσης, επιλέχτηκε μια φανταστική εταιρεία, με την επωνυμία «ΤΟ ΝΗΣΙ Α.Ε.», που εκμεταλλεύεται δωμάτια, μπαρ και κατάστημα με είδη δώρων. Για την ολοκλήρωση του παραδείγματος μας θα δειχτεί το ισοζύγιο 31/12/2008, οι τακτοποιητικές εγγραφές τέλους χρήσης, το φύλλο μερισμού, οι εγγραφές κλεισίματος, καθώς και οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας.

8.2 Προσωρινό Ισοζύγιο 31/12/2008

Το προσωρινό ισοζύγιο 31/12/2008 της εταιρείας «ΤΟ ΝΗΣΙ Α.Ε.» είναι το ακόλουθο:

ΤΟ ΝΗΣΙ Α.Ε.
ΙΣΟΖΥΓΙΟ 31/12/2008

ΚΩΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ
10.00	ΓΗΠΕΔΑ	500.000,00	
11.00	ΚΤΙΡΙΑ	1.500.000,00	
11.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ		240.000,00
14.00	ΕΠΙΠΛΑ	200.000,00	
14.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΕΠΙΠΛΑ		121.500,00
14.03	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	13.500,00	
20.00	ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ	17.000,00	
24.01	ΠΟΤΑ	150.000,00	
30.00	ΠΕΛΑΤΕΣ	125.850,00	
30.05	ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΠΕΛΑΤΩΝ		5.000,00
33.90	ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ	4.100,00	
34.00	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	15.000,00	
38.00	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	44.770,00	
38.03	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ	416.074,00	
40.00	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		1.000.000,00
41.	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ		100.000,00
50.00	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ		143.370,00
50.07	ΠΡΟΜΗΘΕΤΕΣ (ΑΝΤΙΘΕΤΟΣ)	20.000,00	
53.00	ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ		
53.90	ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ		360.000,00
54.00	Φ.Π.Α		17.102,00
54.03	ΦΟΡΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		1.320,00
54.10	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ		4.505,00
55.	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ		39.654,00
56.00	ΕΣΟΔΑ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ		100.000,00
60.	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	90.000,00	
61.04	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΡΑΚΤΟΡΙΩΝ	150.000,00	
62.00	ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ	10.000,00	
62.02	ΥΔΡΕΥΣΗ	3.000,00	
64.02	ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	30.000,00	
65.	ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	6.000,00	
66.04	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	2.400,00	
70.00	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ		107.000,00
70.98	ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	6.000,00	
73.00	ΕΣΟΔΑ ΔΩΜΑΤΙΩΝ		645.243,00
73.02	ΕΣΟΔΑ ΜΠΑΡ		420.000,00
81.02	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	2.000,00	
81.03	ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΕΡΔΗ		1.000,00
	ΣΥΝΟΛΑ	3.305.694,00	3.305.694,00

8.3 Πληροφοριακά Στοιχεία για τις Τακτοποιητικές Εγγραφές & το Φύλλο Μερισμού

Με βάση το παραπάνω ισοζύγιο θα υπολογίσουμε το αποτέλεσμα κατά κλάδο, λαμβάνοντας υπόψη και τα ακόλουθα:

- Υπολογίζονται αποσβέσεις κτιρίου 8%, ηλεκτρονικών υπολογιστών 20% και επίπλων 30%.
- Από την απογραφή προκύπτει ότι τα μένοντα ποτά είναι 1.500,00€ και δώρα 1.000,00€.
- Οφείλεται ο λογαριασμός Δ.Ε.Η. αξίας 2.000,00€.
- Με βάση απόφαση της Εργατικής Εστίας η ξενοδοχειακή επιχείρηση έχει να εισπράξει επιχορήγηση για τις διανυκτερεύσεις μηνών Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου με εισιτήρια Κοινωνικού Τουρισμού 100.000,00€.
- Τα χρεόγραφα αποτιμήθηκαν αντί 14.600,00€
- Για το φύλλο μερισμού ισχύουν:
  - Η μισθοδοσία αφορά κατά 60.000,00€ τη διοικητική λειτουργία και κατά 30.000,00€ τη λειτουργία διαθέσεως.
  - Ο λογαριασμός Δ.Ε.Η. αφορά κατά 70% τη διοικητική λειτουργία και κατά 30% τη λειτουργία διαθέσεως.
  - Ο λογαριασμός ύδρευση αφορά κατά 80% τη διοικητική λειτουργία και κατά 20% τη λειτουργία διαθέσεως.
  - Οι διαφημίσεις και οι προμήθειες πρακτορείων αφορούν κατά 100% τη λειτουργία διαθέσεως.
  - Οι αποσβέσεις Η/Υ βαρύνουν τη διοικητική λειτουργία, ενώ των άλλων επίπλων κατά 60% τη διοικητική λειτουργία και κατά 40% τη λειτουργία διαθέσεως.
  - Οι αποσβέσεις κτιρίων μερίζονται βάσει τετραγωνικών που καταλαμβάνει η κάθε λειτουργία: διοικητική λειτουργία 5600m² και διάθεση 1400 m².
  - Οι διαφορές αποτίμησης συμμετοχών και χρεογράφων, καθώς και οι τόκοι και συναφή έξοδα αφορούν εξολοκλήρου την χρηματοοικονομική λειτουργία.

8.4 Τακτοποιητικές Εγγραφές – Δημιουργία του Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης

Με βάση τα προαναφερθέντα οι τακτοποιητικές εγγραφές, καθώς και η σύνταξη του λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης (80.00), έχουν ως ακολούθως:

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΒΟΗΘ. ΣΤΗΛΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
1.	66. 66.01 66.04 11. 11.99 14. 14.99	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Αποσβέσεις κτιρίων Αποσβέσεις επίπλων & λ. εξοπλισμού ΚΤΙΡΙΑ Αποσβεσμένα κτίρια ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ λ.εξοπλισμός ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	 120.000,00 62.700,00 120.000,00 62.700,00	182.700,00	 120.000,00 62.700,00
2.	20. 20.01 24. 24.02 80. 80.00	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ Είδη δώρων-Τελικό απόθεμα ΠΡΩΤΕΣ & ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ Ποτά-Τελικό απόθεμα ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ Λογ/σμος γενικής εκμετάλλευσης ΜΕΝΟΝΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΒΑΣΕΙ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ	 1.000,00 1.500,00 1.500,00 2.500,00	1.000,00 1.500,00	 2.500,00
3.	62. 62.00 56. 56.01	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ Ηλεκτρικό ρεύμα ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ Έξοδα χρήσεως πληρωτέα ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΔΕΗ	 2.000,00 2.000,00	2.000,00	 2.000,00
4.	33. 33.14 33.14.00 74. 74.00	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ Ελληνικό δημόσιο Απαιτήσεις από ειδικές επιχορηγήσεις ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ & ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ Επιχορηγήσεις πωλήσεων ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΠΡΩΤΟΚ. ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	 100.000,00 100.000,00 100.000,00	100.000,00	 100.000,00
5.	64. 64.11 34.	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ Διαφορές αποτιμήσεως συμμετοχών & χρεογράφων ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ ΒΑΣΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ	 400,00	400,00	 400,00
6.	80. 80.00 20. 20.00 24. 24.01 60. 61. 61.04 62. 62.00 62.02 64. 64.02 64.11 65. 66. 66.01 66.04	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ Λογ/σμος γενικής εκμετάλλευσης ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ Είδη δώρων ΠΡΩΤΕΣ & ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ Ποτά ΑΜΟΙΒΕΣ & ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΜΟΙΒΕΣ & ΕΞΟΔΑ ΤΡΙΤΩΝ Προμήθειες πρακτορίων ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ Ηλεκτρικό ρεύμα Υδρευση ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ Έξοδα προβολής & διαφήμισης Διαφορές αποτιμήσεως συμμετοχών & χρεογράφων ΤΟΚΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Αποσβέσεις κτιρίων εξοπλισμού ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	 643.100,00 17.000,00 150.000,00 150.000,00 150.000,00 150.000,00 12.000,00 3.000,00 30.000,00 400,00 6.000,00 120.000,00 64.700,00	643.100,00	 17.000,00 150.000,00 90.000,00 150.000,00 15.000,00 30.400,00 6.000,00 184.700,00
7.	70. 70.00 73. 73.00 73.02 74. 74.00 70. 70.98 80. 80.00	ΠΩΛΗΣΕΙΣ Πωλήσεις ειδών δώρων ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Έσοδα δωματίων Έσοδα μπαρ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ & ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ Επιχορηγήσεις πωλήσεων ΠΩΛΗΣΕΙΣ Εκπτώσεις πωλήσεων ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ Λογ/σμος γενικής εκμετάλλευσης ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	 107.000,00 107.000,00 645.000,00 420.000,00 100.000,00 100.000,00 6.000,00 1.266.000,00	107.000,00 1.065.000,00	 6.000,00 1.266.000,00
8.	80. 80.00 80. 80.01	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ Λογ/σμος γενικής εκμετάλλευσης ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	 625.400,00 625.400,00 625.400,00	625.400,00	 625.400,00

8.5 Φύλλο Μερισμού

Για τη σύνταξη του φύλλου μερισμού πρέπει να λάβουμε τις παραμέτρους που προαναφέρθηκαν στην παράγραφο 3 του παρόντος κεφαλαίου. Στη συνέχεια παρατίθεται το φύλλο μερισμού που προέκυψε:

ΦΥΛΛΟ ΜΕΡΙΣΜΟΥ

Α/Α	ΚΩΔ. ΛΟΓ/ΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΠΟΣΟ	ΒΑΣΕΙΣ ΜΕΡΙΣΜΟΥ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ	ΧΡΗΜΑΤΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
1	60.	ΑΜΟΙΒΕΣ & ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	90.000,00	όπως ορίζεται	60.000,00	30.000,00	
2	61.04	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΡΑΚΤΟΡΙΩΝ	150.000,00	100%		150.000,00	
3	62.00	ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ	12.000,00	70% και 30%	8.400,00	3.600,00	
4	62.02	ΥΔΡΕΥΣΗ	3.000,00	80% και 20%	2.400,00	600,00	
5	64.02	ΕΞΟΔΑ ΟΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	30.000,00	100%		30.000,00	
6	64.11	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΕΩΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ	400,00	όπως ορίζεται			400,00
7	65.	ΤΟΚΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	6.000,00	όπως ορίζεται			6.000,00
8	66.01	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	120.000,00	5600τμ και 1400τμ	96.000,00		
9	66.04	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ & Λ.Ε=ΟΠΛΙΣΜΟΥ	64.700,00	όπως ορίζεται	40.700,00	24.000,00	
ΣΥΝΟΛΑ			476.100,00		207.500,00	238.200,00	6.400,00

8.6 Εξαγωγή Αποτελεσμάτων Χρήσεως – Εγγραφές – Κατάσταση

Στη συνέχεια και με βάση όσων έχουν αποτυπωθεί στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος κεφαλαίου, μπορούμε να συντάξουμε τις εγγραφές για την εξαγωγή του αποτελέσματος χρήσεως 31/12/2008, καθώς και την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΒΟΗΘ. ΣΤΗΛΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
1.	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		452.100,00	
	80.02	Έξοδα μη προσδιορ.των μικτών αποτελεσμάτων			
	80.02.00	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	207.500,00		
	80.02.02	Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως Διαφορές αποτιμ.συμμετοχών & χρεογράφων	238.200,00		
	80.02.04		400,00		
	80.02.06	Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	6.000,00		
	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			452.100,00
	80.01	Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	452.100,00		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ			
2.	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		100.000,00	
	80.01	Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	100.000,00		
	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			100.000,00
	80.03	Έσοδα μη προσδιορ.των μικτών αποτελεσμάτων			
	80.03.00	Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	100.000,00		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ			
3.	86.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		445.700,00	
	86.00	Αποτελέσματα εκμετάλλευσης			
	86.00.02	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	207.500,00		
	86.00.04	Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	238.200,00		
	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			
	80.02	Έξοδα μη προσδιορ.των μικτών αποτελεσμάτων			445.700,00
	80.02.00	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	207.500,00		
	80.02.02	Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	238.200,00		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			
4.	86.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		6.400,00	
	86.01	Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα			
	86.01.07	Διαφορές αποτιμ.συμμετοχών & χρεογράφων	400,00		
	86.01.09	Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	6.000,00		
	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ			6.400,00
	80.02	Έξοδα μη προσδιορ.των μικτών αποτελεσμάτων			
	80.02.04	Διαφορές αποτιμ.συμμετοχών & χρεογράφων	400,00		
	80.02.06	Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	6.000,00		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			
5.	80.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ		1.097.500,00	
	80.01	Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	997.500,00		
	80.03	Έσοδα μη προσδιορ.των μικτών αποτελεσμάτων			
	80.03.00	Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	100.000,00		
	86.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ			1.097.500,00
	86.00	Αποτελέσματα εκμετάλλευσης			
	86.00.00	Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	997.500,00		
	86.00.01	Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	100.000,00		
		ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			

6.	81.		ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ			
	81.03		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		1.000,00	
		86.	Έκτακτα κέρδη	1.000,00		1.000,00
			ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ			
		86.02	Έκτακτα & ανόργανα αποτελέσματα			
		86.02.01	Έκτακτα κέρδη	1.000,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			
7.	86.		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		2.000,00	
	86.02		Έκτακτα & ανόργανα αποτελέσματα			
	86.02.08		Έκτακτες ζημιές	2.000,00		
			ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ			
		81.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			2.000,00
		81.02	Έκτακτες ζημιές	2.000,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			
8.	86.		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		1.098.500,00	
	86.00		Αποτελέσματα εκμετάλλευσης			
	86.00.00		Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	997.500,00		
	86.00.01		Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	100.000,00		
	86.02		Έκτακτα & ανόργανα αποτελέσματα			
	86.02.01		Έκτακτα κέρδη	1.000,00		
		86.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ			454.100,00
		86.00	Αποτελέσματα εκμετάλλευσης			
		86.00.02	Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	207.500,00		
		86.00.04	Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	238.200,00		
		86.02	Έκτακτα & ανόργανα αποτελέσματα			
		86.02.08	Έκτακτες ζημιές	2.000,00		
		86.01	Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα			
			Διαφορές αποτιμ.συμμετοχών &			
		86.01.07	χρεογράφων	400,00		
		86.01.09	Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	6.000,00		
		88.	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ			644.400,00
		88.00	Καθαρά κέρδη χρήσεως	644.400,00		
			ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31/12/2008

	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		1.166.000,00
	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ		168.500,00
	ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ)		997.500,00
ΠΛΕΟΝ	ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ		100.000,00
ΜΕΙΟΝ	ΕΣΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	207.500,00	
	ΕΣΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	238.200,00	445.700,00
	ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ		651.800,00
ΠΛΕΟΝ	ΕΣΟΔΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ		
	ΕΣΟΔΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ		
	ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ		
	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ		0,00
ΜΕΙΟΝ	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΥΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ		
	ΕΣΟΔΑ & ΖΗΜΙΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ	400,00	
	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	6.000,00	6.400,00
	ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ		645.400,00
ΠΛΕΟΝ	ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ		1.000,00
ΜΕΙΟΝ	ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ		2.000,00
	ΟΡΓΑΝΙΚΑ & ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ		644.400,00
ΜΕΙΟΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		0,00
	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		644.400,00

8.7 Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων

Για την κατάρτιση του πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι ισχύει φορολογία 25%, κρατείται 5% ως τακτικό αποθεματικό, μετά την αφαίρεση του φόρου και του τακτικού αποθεματικού δίδεται μέρισμα 35%, και το υπόλοιπο ποσό αποτελεί το αποτέλεσμα εις νέον.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	ΚΑΘΑΡΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΣΗΣ	644.400,00
ΜΕΙΟΝ	ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	161.100,00
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΡΔΩΝ ΕΙΣ ΝΕΟΝ	483.300,00
ΜΕΙΟΝ	ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	24.165,00
	ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΙΣΜΑ	160.697,25
	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΕΡΔΩΝ ΕΙΣ ΝΕΟΝ	298.437,75

8.8 Ισολογισμός

Ο ισολογισμός που προκύπτει για την εξεταζόμενη εταιρεία είναι:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "ΤΟ ΝΗΣΙ Α.Ε." 31/12/2008

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
A. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ		A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		I. Μετοχικό κεφάλαιο	
		1. Καταβλημένο 1.000.000,00	
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		II. Διαφορά από Έκδοση Μετοχών υπέρ το Άρτιο	
I. Ανώματες Ακίνητοποιήσεις		III. Διαφορές Αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων	
II. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις		IV. Αποθεματικά Κεφάλαια	
1. Γήπεδα - οικόπεδα 500.000,00		1. Τακτικό αποθεματικό 124.165,00	
3. Κτίρια & τεχνικά έργα 1.140.000,00		V. Αποτελέσματα εις Νέον	
6. Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός 29.300,00		1. Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέον 298.437,75	
Σύνολο 1.669.300,00		VI. Ποσά προσαρμοσμένα για Αύξηση Κεφαλαίου	
III. Συμμετοχές & Άλλες Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις		B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ & ΕΞΟΔΑ	
Σύνολο Πάγιου Ενεργητικού 1.669.300,00		Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
I. Αποθέματα		II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	
1. Εμπορεύματα 1.000,00		1. Προμηθευτές 143.370,00	
4. Πρώτες & βοηθητικές ύλες 1.500,00		Μείον: Προκαταβολές προμηθευτών 20.000,00	
II. Απαιτήσεις		2. Επιταγές πληρωτέες 360.000,00	
1. Πελάτες 125.850,00		5. Υποχρεώσεις από φόρους τέλη 163.870,00	
Μείον: Προκαταβολές πελατών 5.000,00		6. Ασφαλιστικοί οργανισμοί 39.654,00	
2. Επιταγές εισπρακτέες 4.100,00		10. Μερίσματα πληρωτέα 160.697,25	
11. Χρεώστες διάφοροι 100.000,00		11. Πιστωτές διάφοροι	
III. Χρεόγραφα		Σύνολο Υποχρεώσεων 847.591,25	
1. Μετοχές 14.600,00		Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
IV. Διαθέσιμα		1. Έσοδα επόμενων χρήσεων 100.000,00	
1. Ταμείο 44.770,00		2. Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα 2.000,00	
3. Καταθέσεις όψεως 416.074,00		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ 2.372.194,00	
Σύνολο Κυκλοφορούντος ενεργητικού 702.894,00			
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 2.372.194,00			
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ι – ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

9.1 Εισαγωγικά

Η εταιρεία που επιλέξαμε να εξετάσουμε κάτω από το πρίσμα των αριθμοδεικτών είναι μια ξενοδοχειακή επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Κρήτη στην περιοχή Κοκκίνη Χάνι – Ηρακλείου. Πρόκειται για ένα ξενοδοχείο Α΄ κατηγορίας. Στο παράρτημα Α της παρούσας πτυχιακή εργασίας παρατίθεται ο ισολογισμός της επιχείρησης κατά την 31/12/2006. Στην επόμενη παράγραφο θα παραθέσουμε τους αριθμοδείκτες που υπολογίζουμε με τον παρόντα ισολογισμό και θα τους συγκρίνουμε με τους αντίστοιχους του κλάδου⁵. Οι τύποι των αριθμοδεικτών έχουν δειχθεί στο κεφάλαιο 7.

9.2 Αριθμοδείκτες

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται ο πίνακας που προέκυψε από τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών, καθώς και των αντίστοιχων του ξενοδοχειακού κλάδου.

---

⁵ Οι αριθμοδείκτες του κλάδου μας προέρχονται από την εταιρεία ICAP GROUP.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ	ΘΕΜΙΣ ΜΗΤΗΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	0,26	1,88
ΑΜΕΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	0,26	1,82
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ	27891	-8
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	-3,77%	-0,20%
ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	-1,62%	0%
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ	33,44	4,98
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ	1,19	5,7
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	είναι μηδενικά τα αποθέματα και δεν ορίζεται	86,46
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,38	0,27
ΗΜΕΡΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	11	10
ΗΜΕΡΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	0	153
ΗΜΕΡΕΣ ΠΙΣΤΩΣΗΣ ΑΠΟ	27880	172
ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ/ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	5,92%	16,10%
ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ/ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	0,36%	13,90%
ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ/ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	0,14%	0,68%
ΞΕΝΑ/ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	57,04%	36,40%
ΞΕΝΑ/ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	132,93%	0,80%
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ	84,15%	62,00%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ, ΤΟΚΩΝ & ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	11,49%	24,70%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	-4,21%	-2,10%

9.3 Συμπεράσματα

Η χρήση του μέσου όρου του κλάδου σαν σημείο αναφοράς μπορεί να είναι χρήσιμη για συγκρίσεις για αυτό το λόγο χρησιμοποιείται και στην συγκεκριμένη σύγκριση.

Αναλύοντας τον αριθμοδείκτη Γενικής Ρευστότητας διαπιστώνουμε ότι η εξεταζόμενη ξενοδοχειακή επιχείρηση είναι αισθητά πιο χαμηλή από το μέσο όρο του κλάδου. Επιπροσθέτως, είναι πολύ χαμηλότερα της μονάδας, δηλαδή τα κυκλοφορούντα και τα διαθέσιμα δεν καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Με άλλα λόγια η επιχείρηση δεν είναι ικανή να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις της και αντιμετωπίζει μεγάλο πρόβλημα.

Ο δείκτης της Άμεσης Ρευστότητας ακολουθεί όπως είναι φυσικό την ίδια τάση με αυτή της Γενικής Ρευστότητας.

Η Διάρκεια Εμπορικού Κύκλου παρουσιάζει ένα εξωφρενικό αριθμό. Για μια ακόμη φορά διαπιστώνουμε ότι υπάρχει πρόβλημα κάλυψης των υποχρεώσεων της εταιρείας, αφού οι Ημέρες Υποχρεώσεων είναι πάρα πολύ περισσότερες από αυτές των Απαιτήσεων.

Ο αριθμοδείκτης της Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων Προ Φόρων (ROE προ φόρων) δεν είναι σε πολύ καλά επίπεδα. Είναι αρνητικός όπως και του κλάδου αλλά σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με αυτόν.

Ο αριθμοδείκτης της Απόδοσης Συνολικού Ενεργητικού Προ Φόρων (ROA) κυμαίνεται και αυτός σε αρνητικά επίπεδα. Ο δε κλάδος είναι 0,00% το οποίο σημαίνει ότι γενικά και ο κλάδος δεν κινείται προοδευτικά.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των απαιτήσεων κυμαίνεται στο 33,44. Εάν διαιρέσουμε το χρόνο (360 ημέρες) με τον δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας των απαιτήσεων παρατηρούμε ότι η επιχείρηση εισπράττει τις Απαιτήσεις από τους πελάτες της (κατά έσο όρο) σε λιγότερο από 45ημέρες. Αντίθετα, για τον κλάδο ο μέσος όρος είναι μεγαλύτερος.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων της εξεταζόμενης ξενοδοχειακής επιχείρησης δεν ορίζεται γιατί τα αποθέματα στον ισολογισμό της είναι μηδενικά.

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού δεν φανερώνει πολλές διαφορές σε σχέση με αυτόν του κλάδου. Όπως και ο κλάδος γενικά έτσι και η εξεταζόμενη επιχείρηση δεν αξιοποιεί πλήρως τον παραγωγικό εξοπλισμό της και τις παραγωγικές εγκαταστάσεις, καθώς και τα άλλα στοιχεία του ενεργητικού.

Ο αριθμοδείκτης που αξιολογεί τα Έξοδα Διοίκησης προς Κύκλο Εργασιών είναι πολύ χαμηλός. Ο δείκτης αυτός πρέπει να είναι πολύ χαμηλός. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο μικρότερη είναι η επιβάρυνση του Κύκλου Εργασιών από τα Έξοδα Διοίκησης. Επιπλέον, τα Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως προς Κύκλο Εργασιών είναι πολύ κοντά στο μηδέν σαν ποσοστό. Η επιχείρηση ελαχιστοποίησε τα λειτουργικά και διοικητικά έξοδα που είχε. Επίσης, ο αριθμοδείκτης Έκτακτα και Ανόργανα Έξοδα και Ζημίες προς Κύκλο Εργασιών, εμφανίζεται σε χαμηλά επίπεδα. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο μικρότερη είναι η επιβάρυνση του Κύκλου Εργασιών από τα Έκτακτα και Ανόργανα Έξοδα.

Ο αριθμοδείκτης Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια ξεπερνάει την τιμή του κλάδου αλλά θεωρείται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για τους πιστωτές λόγω της πιθανότητας η επιχείρηση να καταστεί αφερέγγυα. Η αλήθεια όμως είναι ότι όσο μικρότερος είναι, τόσο μεγαλύτερο είναι το περιθώριο ασφαλείας έναντι των ζημιών των πιστωτών στην περίπτωση ρευστοποίησης της επιχείρησης. Επίσης, πιστεύεται γενικά ότι όσο πιο σταθερή ήταν η κερδοφορία της επιχείρησης τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα ότι οι επενδυτές και πιστωτές θα αποδεχθούν υψηλότερους βαθμούς δανειακής επιβάρυνσης.

Ο αριθμοδείκτης Ξένα Κεφάλαια προς Ίδια Κεφάλαια δείχνει δυστυχώς ότι η επιχείρηση δεν μπορεί να καλύψει τις υποχρεώσεις σε τρίτους και ότι είναι αφερέγγυα.

Ο αριθμοδείκτης Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Πωλήσεις αντικατοπτρίζει την σχέση των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων με τις Πωλήσεις της οικονομικής μονάδας. Τα επίπεδα εδώ δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν πολύ ασφαλή.

Ο αριθμοδείκτης Περιθωρίου Κέρδους προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων, είναι σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με το μέσο όρο του κλάδου. Θα έπρεπε να είναι σε υψηλότερα επίπεδα.

Το περιθώριο κέρδους προ φόρων κυμαίνονται λίγο ή πολύ στα ίδια επίπεδα με τον κλάδο και φανερώνουν αρνητικές τιμές. Η απόδοση και της εξεταζόμενης επιχείρησης και του κλάδου δεν είναι καλή. Ο αριθμοδείκτης αυτός αφορά την αποδοτικότητα της περιουσίας των μετόχων και μόνο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ξενοδοχειακή Λογιστική, Κατερίνα Λεκαράκου – Νιζάμη, Πειραιάς 2001.
2. Λογιστικά – Κοστολόγηση – Φοροτεχνικά – Γεν. Λογ. Σχέδιο – Κ.Β.Σ., Δημήτριος Ι. Καραγιάννης, εκδ. ΑΡΙΩΝ, Θεσσαλονικη 2004,
3. Λογιστική Εταιρειών, Βασίλειος Ν. Σαρσέντη – Αναστάσιος Σπ. Παπαναστασάτος, εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2002.
4. Ξενοδοχειακή Λογιστική Δ. Καραχοντζίτης – Κ. Σαρλής, εκδ. Interbooks,
5. Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων Β. Ρούπας – Δ. Λαλούμης, εκδ. Α. Σταμούλης

ΠΗΓΕΣ

1. www.grhotels.gr
2. <http://www.forin.gr/articles/22/2946.html>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΜΕΡΟΣ Ι: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

1.1 Εισαγωγή.....	4
1.2 Η Έννοια της Λογιστικής.....	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

2.1 Η Έννοια της Ξενοδοχειακής Επιχείρησης.....	6
2.2 Διακρίσεις Ξενοδοχείων	8
2.3 Αναγκαιότητα Δημιουργίας Ξενοδοχειακής Λογιστικής	9
2.4 Αντικείμενο & Βασικές Αρχές Ξενοδοχειακής Λογιστικής.....	11
2.5 Κλάδοι Εκμετάλλευσης	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

3.1 Πάγια.....	18
3.1.1 Διαδικασία Αγορών Αγαθών Πάγιας Χρήσης από Ξενοδοχεία	18
3.1.2 Λογιστικός Προσδιορισμός της Αγοράς Παγίων.....	18
3.2 Αποθέματα	19
3.2.1 Η Διαδικασία Αγορών στα Ξενοδοχεία	19
3.2.2 Λογιστικός Προσδιορισμός της Αγοράς Αποθεμάτων	20
3.3 Έσοδα.....	21
3.3.1 Παρακολούθηση των Ξενοδοχειακών Εσόδων	22
3.3.2 Λογιστικός Χειρισμός των Εσόδων.....	23
3.4 Έξοδα.....	24
3.5 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας & Λοιποί Φόροι – Τέλη.....	28
3.5.1 Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας & οι Συντελεστές του	28
3.5.2 Υποχρέωση Υποβολής Δήλωσης Φ.Π.Α.	29
3.5.3 Προσδιορισμός του Φ.Π.Α. & των Τελών Παρεπιδιμούντων	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

4.1 Γενικά.....	32
4.2 Εφοδιασμός των Τμημάτων Εκμετάλλευσης	32
4.3 Η Εσωτερική Διακίνηση των Αναλώσιμων Υλικών	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ & Κ.Β.Σ.

5.1 Κατηγορίες Βιβλίων.....	34
5.2 Θεώρηση – Τόπος Τήρησης Βιβλίων & Στοιχείων	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

6.1 Γενικά.....	36
6.2 Απογραφή Τέλους Χρήσης.....	36
6.3 Ισολογισμός Τέλους Χρήσης.....	37
6.4 Αποτέλεσμα Χρήσης.....	38

6.5 Αποθεματικά Κεφάλαια.....	39
6.5.1 Κατηγορίες Αποθεματικών.....	40
6.6 Διάθεση Καθαρών Κερδών Χρήσης.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο: ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΣΤΗΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

7.1 Γενικά.....	42
7.2 Ανάλυση με τη Μέθοδο των Δεικτών (Ratios).....	43
7.3 Ταξινόμηση των Δεικτών & η Σημασία τους.....	44
7.3.1 Δείκτες Ρευστότητας.....	44
7.3.2 Δείκτες Φερεγγυότητας & Δανειοδοτικής Ικανότητας.....	46
7.3.3 Δείκτες Δραστηριότητας & Λειτουργικότητας.....	48
7.3.4 Δείκτες Κερδών & Αποδοτικότητας.....	51
7.3.5 Δείκτες Ταχύτητας Κυκλοφορίας.....	52
7.3.6 Διάρκεια Περιστροφής.....	53
7.3.7 Βαθμός Αυτοχρηματοδότησης.....	53
7.3.8 Βαθμός Δανειακής Επιβάρυνσης.....	53
7.3.9 Βαθμός Απασχόλησης.....	54
7.4 Συμπεράσματα – Σχόλια.....	54

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ι – ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

8.1 Εισαγωγικά.....	57
8.2 Προσωρινό Ισοζύγιο 31/12/2008.....	57
8.3 Πληροφοριακά Στοιχεία για τις Τακτοποιητικές Εγγραφές και το Φύλλο Μερισμού.....	58
8.4 Τακτοποιητικές Εγγραφές – Δημιουργία του Λογαριασμού Γενική Εκμετάλλευση.....	60
8.5 Φύλλο Μερισμού.....	62
8.6 Εξαγωγή Αποτελεσμάτων Χρήσεως – Εγγραφές – Κατάσταση.....	62
8.7 Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων.....	65
8.8 Ισολογισμός.....	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΙΙ – ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

9.1 Εισαγωγικά.....	67
9.2 Αριθμοδείκτες.....	67
9.3 Συμπεράσματα.....	68

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΗΓΕΣ